Ազգ

Azg armenian daily

6 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ՇԱԲԱԹ # 149 (652)

SABCO

OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370062
FAX +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՍԹԵՐ-Ո, ԽՄԻՉՔ, ԿԱԹՆ-ՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ԱՄՆ-ում նախագահը կքննարկի երեք հիմնական հարց

Երեկ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Ամասիա Հովհաննիսյանը մանրամասնեց նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի այցը Մ. Նահանգներ, որի մասին մենք արդեն տեղեկացրել էինք նախապես:

ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի հետ ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանդիպումը կկայանա օգոստոսի 9-ին՝ Սպիտակ տանը: Հանդիպման ընթացքում կքննարկվի երեք հարց. հայ-ամերիկյան երկկողմ հարաբերություններ, ղարաբաղյան խնդրի խաղաղ կարգավորում, ԱՄՆ-ի կողմից ցուցաբերվող մարդասիրական օգնություն: Հայաստանի նախագահը իր ամերիկյան այցի ընթացքում կհանդիպի նաեւ ԱՄՆ փոխնախագահ Ալբերտ Գորի, պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերի, պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերրիի հետ: Նախատեսվում է ժամուկեսանոց մամուլի ասուլիս եւ ՀՀ նախագահի հարցազրույցներ Միացյալ Նահանգների խոշորագույն թերթեր «Նյու Յորք Թայմզին» եւ «Վաշինգտոն Թայմզին»: Ամերիկյան այցի ընթացքում նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հանդես կգա համաշխարհային հռչակ ու հեղինակություն ունեցող Հարվարդի համալսարանի Ջոն Քենեդիի անվան Կառավարման դպրոցում դասախոսությամբ, «Հայաստանի տեղը տարածաշրջանում» թեմայով:

ՄՈՍԿՎԱ

ՄՄՄ-ի նախագահ Մավրոդին ֆինանսական մեկուսարանում

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Օգոստոսի 4-ի հետմիջօրեին ՄՄՄ բաժնետիրական ընկերության նախագահ Սերգեյ Մավրոդիի բնակարանում կատարվել է արտոնված խուզարկություն, հայտնեցին Մոսկվայի քաղաքային դատախազությունում: Բացի դրանից, նրա դեմ հարուցված է քրեական գործ, սակայն ձերբակալման թույլտվություն դեռ չի տրվել:

ՄՄՄ-ի մամլո քարտուղար Սերգեյ Տարանովը հայտնեց, որ «սա Մավրոդիի դեմ գործ բացելու արդեն հինգերորդ փորձն է: Նախորդներն ավարտվել էին անարդյունք»: ՄՄՄ-ի բոլոր կենտրոնները դադարեցրել են աշխատանքը, ասաց Տարանովը:

Օմոնականների հերթապահի խոսքերով, մարտիկները Մավրոդիի 5 սենյականոց բնակարան են մտել պատուհանից: Նույն օրվա երեկոյան Սերգեյ Մավրոդիին եղբոր հետ տարել են հարկային ոստիկանության վարչություն: Այնտեղ են տարվել նաեւ խուզարկության ընթացքում առգրավված փաստաթղթերը եւ Մավրոդիի բնակարանում եղած հրացանը:

ՄՄՄ-ի նախագահ Սերգեյ Մավրոդին կալանավորված է եւ պահվում է Մոսկվայի ֆինանսական մեկուսարաններից մեկում, իր հերթին այսօր հայտնեց Ռուսաստանի հարկային ոստիկանության վարչության հասարակական կապերի կենտրոնի ղեկավար Նիկոլայ Մեդվեդեւը: Խուզարկությունից առաջ եղբայրները հասցրել էին ոչնչացնել փաստաթղթերի մի մասը, հայտնեց Մեդվեդեւը: Բացի դրանից, ՄՄՄ-ի գրասենյակում հայտնաբերվել են չհաշվառված դրամական միջոցներ, ինչպես նաեւ ՄՄՄ-ի կառուցվածքային ստորաբաժանում հանդիսացող «Ինվեստ-կոնսալտինգ» բաժնետիրական փակ ընկերության գործունեության առնչվող փաստաթղթեր:

Մավրոդի եղբայրները հարցաքննության են ենթարկվել հատկապես խոշոր չափերի հարկեր չվճարելու փաստերի առթիվ: «Ինվեստ-կոնսալտինգը» պետությանը պարտք է վճարել 49,1 մլրդ ռուբլի, իսկ ՄՄՄ-ի մեկ ուրիշ ստորաբաժանում՝ «Մախաոն» ֆիրման, 1,2 մլրդ ռուբլի անցյալ տարվա գներով:

Նկատի ունենալով ֆինանսական մարմիններից թաքնվելու Սերգեյ Մավրոդիի մտադրությունը, նա որպես կասկածյալ կալանավորվել է Ռուսաստանի քրեական օրենսգրքի 120-րդ հոդվածի համաձայն եւ պահվում է մեկուսարանում, ասաց Մեդվեդեւը: Նրա եղբայրը, թիկնապահները եւ փաստաբաններն ազատ են արձակվել:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Հայ-ադրբեջանական հանդիպում Մոսկվայում

Վ. Կազիմիրով. Հակառակ հրադադարի, իրավիճակը վտանգավոր է

ԲԱՔՎԻ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ-ադրբեջանական հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցերի քննարկման նպատակով օգոստոսի 4-ին Մոսկվա մեկնեց Ադրբեջանի արտգործնախարարության պատվիրակությունը փոխնախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովի հետ: Պատվիրակության կազմում են նաեւ պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչները եւ Լեռնային Ղարաբաղի շրջանի ադրբեջանական համայնքի ղեկավար Նիզամի Բահմանովը: Բանակցություններում միջնորդի դեր կկատարի Ռուսաստանի ԱԳՆ հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովը: Նա ասաց, որ հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն հրադադարի պահպանման երաշխավորությունների հետ կապված հարցեր, որոնք կնպաստեն քաղաքական մեծ համաձայնագրի մշակմանը: Այն հարցին, թե հանդիպմանը ներկա կլինի՞ արդյոք ԵԱՀԽ Մինսկի խորհրդաժողովի փոխնախագահ Յան Անդերսոնը, որն այդ պաշտոնում փոխարինել է Մարիո Ռաֆայելին, Կազիմիրովը պատասխանեց, թե դա կախված կլինի հակամարտ կողմերի ցանկությունից: Կազիմիրովն ասաց, որ ինքը կողմնակից է, որ հանդիպումը նպաստի խաղաղության հաստատմանը «եւ ոչ թե դառնա երկու անգամ տեղի ունեցող ժողովների շարունակությունը: Բարեբախտաբար, հրադադարը պահպանվում է, սակայն այս իրավիճակը վտանգավոր է թվում»:

■ *Նախիջեւանը շարունակում է գնդակոծել Հայաստանի սահմանները:* *Վերջին մեկ ամիս խաղաղությունը արևմտյան հայ-ադրբեջանական սահմանում: Օգոստոսի 4-ից մինչեւ երեկ առավոտ Նախիջեւանի տարածքից գնդակոծվում էին Վայքի շրջանի Գյուլիբեկ եւ Խնձորուտ գյուղերի պաշտպանական դիրքերը: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունում, կան զոհեր: Նույն աղբյուրի տեղեկությունների համաձայն, երեկ ադրբեջանական կազմավորումները գնդացիրներից եւ ականանետներից գնդակոծել են Կրասնոսելսկի շրջանի Վերին Ճամբարակ գյուղի շրջակայքը: Բոլոր դեպքերում հայկական կողմը ձեռնպահ է մնացել պատասխան գործողություններից:*

ՇՐՋԱՆ

Ռուս դեսանտայինները պատրաստվում են մեկնել Կովկա՞ս

ԳՐՈԶՆԻ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չեչնիայի զինված ուժերի շտաբը տեղյակներ ունի, թե Տուլայի օդադեսանտային դիվիզիան բերված է մարտական վիճակի եւ պատրաստվում է մեկնել Հյուսիսային Կովկաս: Այնտեղ են ուղարկվել նաեւ Ձերժինսկու անվան ավիադեսանտային զորամաս եւ ՆԳՆ զորքեր: Չեչնիայի ղեկավարությունը գտնում է, որ Ռուսաստանը լայնածավալ գործողություն է նախապատրաստում Չեչնիայի դեմ: Այս կապակցությամբ Չեչնիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբում կայացած խորհրդակցությունում վերլուծվեց ռուսական զինված ուժերի վերադասավորման հետ կապված իրավիճակը: Նշվեց ռուսական տեխնիկայի կողմից Չեչնիայի սահմանների խախտումը: Ընդունվեցին պաշտպանության ամրապնդման մի շարք որոշումներ:

Չեչնիայի պետանվտանգության վարչության հաղորդման համաձայն, ընդդիմադիր ժամանակավոր խորհրդի ղեկավար Ումար Ավտուրխանովը ֆինանսավորվում եւ վերահսկվում է Ռուսաստանի հետախուզության եւ հակահետախուզության գերատեսչությունների կողմից: Վարչության ղեկավար Սուլթան Գելիսխանովի կարծիքով, Ավտուրխանովին թանկ է նստելու դեր է հատկացվում: Հենց որ նա կատարի իր դերը, նրան կփոխարինի «մի անձ, որն այժմ գտնվում է ստվերում»:

ՀԵՌԱՎՈՐ

Պիցցայի դիմաց՝ 25 տարվա բանտարկություն

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կալիֆորնիայի բնակիչ Ջերի Ուիլյամսը, որը երեխաներից խլել է մի կտոր երշիկով պիցցա, կարող է դատապարտվել ցմահ բանտարկության: Նրա բախտը կբերի, եթե դատապարտվի 25 տարվա բանտարկության: Բանն այն է, որ Կալիֆորնիայում գործում է դատական համակարգ, որը մամուլում ստացել է «երեք վրիպում, եւ դու խաղից դուրս ես» անվանումը: Դրա էությունը հետեւյալն է. եթե որեւէ մեկը երկու անգամ բանտ է նստել լուրջ եւ մանկական թալանության հետ կապված հանցանքների համար, ապա երրորդ անգամ օրենքը խախտելու դեպքում կենթարկվի 25 տարուց մինչեւ ցմահ բանտարկության:

Վելայաթի. Ոչ ոք չպետք է միջամտի Տաջիկստանի գործերին

ԺՆԵՎ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Որեւէ օտար պետություն, լինի դա Ռուսաստանը, Իրանը կամ մեկ ուրիշը, չպետք է միջամտի Տաջիկստանի ներքին գործերին», այստեղ հայտարարեց Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթին, Թեհրանի դիրքորոշումն արտահայտելով Տաջիկստանի հակամարտության առթիվ: Ստեղծված պայմաններում իր խոսքը պետք է ասի Տաջիկստանի ժողովուրդը, ընդգծեց նա: «Մենք գտնում ենք, որ Տաջիկստանում ռազմական լուծում չկա», նշեց նախարարը:

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

«Հայերն անպարտելի են զգում»

Հունական թերթը անդրադառնում է ղարաբաղյան հակամարտությանը

ԱԹԵՆՔ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Հունական թերթերը շարունակում են պարբերաբար անդրադառնալ ղարաբաղյան հակամարտության ընթացքին: «Տա նեա» օրաթերթը «Հայերն անպարտելի են զգում» խորագրի եւ «Համեմատություններ» ենթախորագրի տակ նշում է. «Ստալինի կողմից 70 տարի առաջ ստանձնված մի ձեւեր արյունալի ընդհարումների պատճառ է դարձել նախկին խորհրդային հանրապետությունների միջեւ»: «Տա նեա» թերթն իր բովանդակությունը քաղելով «Նյու Յորք Թայմզից», ցասացավում է հայերի հաղթանակը եւ վճռականությունը, որոնք «պատերազմի դաժանության տանելով հանգիստ իրենց եղունգներով ու ատամներով պայքարում են Լեռնային Ղարաբաղի անկախության համար»:

«Ուիք» երեկոյան օրաթերթը «Հայերը դիմանում են Ղարաբաղում» խորագրի տակ զետեղել է Մայքլ Սպեքտրի բովանդակությունը երեւանից, որ նույնպես խոսվում է հայերի հաջողությունների մասին: «Քաթիմերինի» օրաթերթն էլ «Հայաստանը Ղարաբաղի համար ոչ է ասում Չիլլերին» խորագրով երեւանից ստացված մի բովանդակություն է տպագրել, որ խոսվում է Ղարաբաղում խաղաղություն հաստատելու գործընթացին Թուրքիայի մասնակցության մասին: «Այնն պարագայում Հայաստանը բացարձակապես դեմ է Թուրքիայի ներկայությանը եւ չի թաքցնել իր դժգոհությունը, երբ Թուրքիայի խորհրդարանն իր բանակին մասնակցության իրավունք է վերապահել: Երեւանն իր դժգոհությունը պատճառաբանում է նրանով, որ Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական պաշտոնական հարաբերություններ գոյություն չունեն, ուստի Թուրքիան Ղարաբաղի խաղաղապահական գործընթացում մասնակցություն չի կարող ունենալ»:

ԱՇԽԱՐՀ

Լեյբորիստները ժողովրդականություն են վայելում

ԼՈՆԴՈՆ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գելափի կազմակերպության անցկացրած հանրային կարծիքի հարցման այսօր հրապարակված տվյալների համաձայն, բրիտանացի ընտրողների շրջանում լեյբորիստները ռեկորդային ժողովրդականություն են վայելում: Այդ հարցումների անցկացման 57 տարում առաջին անգամ երկրի առաջատար քաղաքական ուժերի ժողովրդականության մակարդակների խզումը հասել է 33,5 տոկոսի: Ընդդիմադիր լեյբորիստական կուսակցությունը հինգ այդքանով է գերազանցում իշխող պահպանողականներին: Եթե խորհրդարանային ընտրությունները անցկացվեին վաղը, ապա ձայների 56,5 տոկոսը կստանային լեյբորիստները, 23 տոկոսը՝ թորիները եւ 14,5 տոկոսը՝ լիբերալ-դեմոկրատները:

Պասկուա. «Պետք է համբերությամբ դատել Ալժիրի մասին»

ՓԱՐԻԶ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հարկավոր է ձեռնպահ մնալ Ալժիրի ընդհանուր իրադրության վերաբերյալ «համբեր հետեւություններից», քանի որ «երկրի բնակչության հիմնական մասը չի պաշտպանում ծայրահեղական տարրերին»: Հինգշաբթի երեկոյան այս կարծիքը հայտնեց Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար Շառլ Պասկուան չորեքշաբթի օրը Ալժիրի մայրաքաղաքում Ֆրանսիայի 5 քաղաքացիների սպանության առնչությամբ: Նրա կարծիքով, Ալժիրում կատարված հանցագործությունը «ծայրահեղականների եւս մեկ փորձն է բռնի գործողություններով առկայունացնել երկրի իրադրությունը եւ թուլացնել կառավարության դիրքերը»:

Ինքնաթիռի վթար Չիտայի մարզում

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր առավոտյան ԱՆ-12 տրանսպորտային ինքնաթիռի աղետի հետեւանքով զոհվեց 47 մարդ: Օդանավը ջախջախվեց Չիտայի մարզի Բոդայ ռազմական օդանավակայանի շրջանում վայրէջք կատարելիս: Այդ մասին հայտնեցին Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարությունից:

■ ***Երեկ հետմիջօրեից սկսած, իրավապահ մարմինների*** *ղեկավարների եւ աշխատակիցների խորհրդակցություն տեղի ունեցավ երեւանում, խորհրդարանի նիստերի նախկին դահլիճում: Խորհրդակցությանը մասնակցում էր նաեւ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Լրագրողների մուտքն արգելված էր:*

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Վ. Գուլուզադե. Մեծ համաձայնագիրը դժվարությամբ է առաջ շարժվում

Դժվարությամբ է առաջ շարժվում հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ խաղաղական մեծ համաձայնագրի շուրջ աշխատանքը: Այս մասին Խաբար սերվիս գործակալության թղթակցին հաղորդել է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության հարցերով խորհրդական, դեսպան Վաֆա Գուլուզադեն, պարզաբանելով, որ պայմանագրի նախագծով այժմ ակտիվորեն զբաղվում է Ռուսաստանի ԱԳՆ հատուկ հանձնարարություններով դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովը, այն ժամանակ, երբ ԵԱՀԽ Մինսկի կոնֆերանսի նախագահ Յան Էլիասոնը մինչեւ այժմ ծանոթ չի եղել համաձայնագրի նախագծի մանրակրկիտ մշակմանը: Վ. Գուլուզադեն նշել է, որ Ադրբեջանին չի կարող բավարարել համաձայնագրի այսպիսի տարբերակը, որը չի անդրադառնում Ադրբեջանի Լաչինի եւ Շուշիի շրջանների ճակատագրին: «Ես կարծում եմ, որ հենց այս հարցն են փորձում խաղարկել նրանք, ովքեր չեն ցանկանում խաղաղ համաձայնագրի կնքումը: Սթափ դատող հայերի համար այս երկու շրջանների ազատագրման անհրաժեշտությունը պետք է, ըստ իս, անվիճելի լինի», ասել է խորհրդականը: Խոսելով խաղաղության հաստատման պայմանների մասին, ադրբեջանական դիվանագետը հայտարարել է, որ առաջին հերթին պետք է ազատագրվեն Հայաստանի կողմից գրավված Ադրբեջանի բոլոր տարածքները, եւ փախստականները պետք է վերադառնան իրենց հիմնական բնակավայրերը: Միայն այս պայմաններով կարող են վերականգնվել հաղորդակցության միջոցները եւ վճռվի Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը: Վ. Գուլուզադեի համոզմամբ, այս կարգավիճակը ժամանակի ընթացքում ընդհանրապես կկորցնի իր իմաստը, քանի որ կգա ժամանակ, երբ ոչ միայն Անդրկովկասը, այլ նաեւ ամբողջ Կովկասը կամբողջացվեն միասնական տնտեսական գոտու մեջ: Անդրադառնալով հանրապետություն բաժանարար ուժեր մտցնելու հարցի վերաբերյալ Ադրբեջանի ղեկավարության դիրքորոշմանը, խորհրդականը պարզաբանել է. «Մենք կողմնակից ենք խաղաղության արագ հաստատման, որը չի ոտնահարի մեր արժանապատվությունն ու ինքնիշխանությունը: Այդ պատճառով, եթե նույնիսկ տարածաշրջան մտնեն ինչ-որ միավորումներ, ապա դրանք կլինեն միայն անվտանգության միջազգային ուժերը՝ նախապես սահմանափակված լիազորություններով եւ տարածաշրջանում գտնվելու ժամկետով, այսինքն՝ լիակատար հանգիստ հաստատելու համար անհրաժեշտ ժամանակով»: Ըստ խորհրդականի, 6 ամիս ժամկետը պետք է լիովին բավարարի ինչպես ադրբեջանական, այնպես էլ հայկական կողմին: Այդ ուժերի կազմը դեռեւս որոշված չէ, եւ ներկայումս խոսքը վերաբերում է միայն ԵԱՀԽ դիտորդներ մտցնելուն: «Անվտանգության միջազգային ուժեր» տերմինը, ըստ Գուլուզադեի, հայտնի է դարձել վերջերս եւ մինչեւ այժմ չի օգտագործվել համաշխարհային պրակտիկայում: Ադրբեջանական դիվանագետը հաղորդել է նաեւ, որ ներկայումս՝ խաղաղության հաստատման ժամանակահին, սրա հետ կապված բոլոր հարցերի 80 տոկոսի վերաբերյալ արդեն պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել: Մնացել են միայն սկզբունքային բնույթի հարցերը. Ադրբեջանի համար դա Լաչինի եւ Շուշիի հարցն է, իսկ Հայաստանի համար՝ Ղարաբաղի հայերի անվտանգությունը: «Ղարաբաղն Ադրբեջանի անքակտելի մասն է, որտեղից ոչ ոք չի պատրաստվում քշել հայկական բնակչությանը կամ էլ խտրականության ենթարկել», վերջում ասել է արտաքին քաղաքականության հարցերով խորհրդականը: ՆՏ

■ ***Ազատվել է ՀՀ թեթեւ արդյունաբերության նախարարը:*** *ՀՀ Նախագահի օգոստոսի 5-ի հրամանագրով թեթեւ արդյունաբերության նախարար Ռուդոլֆ Թեյմուրազյանը ազատվել է պաշտոնից՝ իր դիմումի համաձայն:* ՆՏ

Կ

արճատեւ հրադադարներն անգամ Ղարաբաղում օգտագործվում են ավերվածը վերականգնելու, նոր ճանապարհներ ու հաղորդակցության ուղիներ կառուցելու համար: Այս առումով Լեռնային Ղարաբաղը միշտ էլ գտնվում էր աննախանձելի վիճակում՝ շրջկենտրոնները իրար կապող հիմնական ճանապարհներն անցնում էին Ադրբեջանի տարածքով, իսկ ավելի կարճ ճանապարհներն ուղղակի անտանելի վիճակում էին, սահմանային շատ գյուղեր շարունակ չէր լուծվում շրջկենտրոնների ջրամատակարարման խնդիրը եւ այլն: Վերջին տարիներին դրան ավելացել է նաեւ Ղարաբաղում ինքնուրույն էներգահամակարգ ստեղծելու խնդիրը, իսկ պատերազմող հանրապետությունը միայնակ ի վիճակի չէ լուծել այդ հարցերը: Մինչդեռ հաղորդակցության ուղիները տնտեսության զարկերակներն են, եւ այսօր Ղարաբաղի համար դժվար է պատկերացնել ավելի կարեւոր որեւէ խնդիր:

Պատահական չէ, որ այս կարեւոր բնագավառն իր վրա է վերցրել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը: Արդեն իսկ շահագործման է հանձնվել Շուշի-Կարմիր Շուկա բարձր լարման էլեկտրահաղորդման գիծը, որի շնորհիվ Կարմիր Շուկա ավանը եւ այդ ենթաշրջանի գյուղերը կապահովվեն էլեկտրաէներգիայով: Ինչ վերաբերում է ճանապարհներին, ապա հիմնադրամը ներկայումս կառուցում է Մարտակերտ-Ստեփանակերտ ճանապարհի Կիչան-Մեյդիշեն հատվածը, ինչպես նաեւ Հադրութ-Ակնոտ-Մյուրիշեն-Հացի ճանապարհը: Նշված գյուղերը, որոնք մինչ այդ փաստորեն լրիվին կտրված էին արտաքին աշխարհից (նախկին ճանապարհներն անտանելի վիճակում էին), շինարարության ավարտից հետո մշտական կապ կունենան Ստեփանակերտի հետ: Ինքնին հասկանալի է, որ սահմանակից լինելով Աղդամի շրջանին ճանապարհն ունի նաեւ ռազմավարական նշանակություն: Աշխատանքների մեծ մասն ավարտված է, եւ ճանապարհը շահագործման կհանձնվի արդեն այս ամիս:

Որքան էլ տարօրինակ է, սակայն ունենալով հազարավոր աղբյուրներ, Ղարաբաղի մի քանի շրջկենտրոններ՝ Ասկերանը, Մարտունին եւ Հադրութն այսօր խմելու ջրի մեծ դժվարություններ ունեն: Եւ ահա, հիմնադրամի միջոցներով կառուցվում են երեք ջրատարներ՝ Հովսեփավան-Ասկերանը, Մուշկապատ-Մարտունին եւ Հադրութի ջրատարը: Հովսեփավան-Ասկերան 7 կիլոմետրանոց ջրատարը, որի շինարարությունն իրականացնում են ԼՂՀ «Շինարար» պետական ձեռնարկության եւ «Հայգազարդի» մասնագետները, եւ որը վայրկյանում 30 լ ջուր կտա Ասկերանին, կավարտվի մինչեւ օգոստոսի 15-ը: Մուշկապատ-Մարտունի ջրատարի շինարարությունը նույնպես կավարտվի առաջիկայում:

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Հայաստան» հիմնադրամը շարունակում է կառուցել

Ընդհանրապես, հիմնադրամի ձեռնարկած աշխատանքները կատարվում են նախանձելի արագությամբ եւ որակով, եւ դա առաջին հերթին այն պատճառով, որ որպես կանոն վառելիքի եւ շինանյութերի պակասուրդներ չեն առաջանում: Ընդ որում, Ղարաբաղում «Հայաստան» հիմնադրամը զբաղվում է ոչ միայն հաղորդակցության ուղիներով, այլեւ ավերված շենքերի վերանորոգմամբ: Արդեն իսկ Ստեփանակերտում շահագործման է հանձնվել 2 շենք, իսկ 3-րդ շահագործման կհանձնվի առաջիկայում: Ընդհանրապես, առ այսօր վերոհիշյալ աշխատանքների վրա ծախսվել է մոտ մեկ միլիոն դոլլար:

Մինչդեռ ծրագրերը շատ են: Ինչպես տեղեկացանք ԼՂՀ առաջին փոխվարչապետ Բորիս Առուշանյանից, որը միաժամանակ ղեկավարում է հիմնադրամի ծրագրերի իրականացումը Ղարաբաղում, արդեն այս տարի մտադիր են առաջարկել «Հայաստան» հիմնադրամի ծրագրերում ընդգրկել նաեւ Հադրութի շրջանի Առաքյալի ենթաշրջանի եւ Մարտակերտ շրջկենտրոնի էներգամատակարարման հարցը, իսկ 1995 թ.՝ Շուշի քաղաքի ներքին ջրամատակարարման ցանցի վերականգնման խնդիրը, փոքր հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումը, Ստեփանակերտի քաղաքային էներգացանցի վերականգնումը, Կարմիր Շուկա-Շեխեր-Աղոխ ճանապարհը եւ այլն: ԼՂՀ փոխվարչապետն այն կարծիքին է, որ անհրաժեշտ է ստեղծել Շուշի քաղաքի վերականգնման ենթածրագիր:

Հիմնադրամն իրականացնում է նաեւ Վայք-Սառավան մայրուղու առավել վտանգավոր 1,3 կիլոմետրանոց հատվածի շինարարությունը, որը կշրջանցի Սառավան գյուղը: Մեծ թեքության պատճառով ճանապարհի այս հատվածում բեռնակիրների հաճախ վթարներ էին տեղի ունենում, իսկ ձմռան ամիսներին ճանապարհը գրեթե անանցանելի էր: Մինչդեռ ճանապարհը մեծ նշանակություն ունի ոչ միայն Ղարաբաղի, այլեւ Սյունիքի համար: Հիմնադրամի միջոցով է կառուցվում նաեւ Գորիսի հեռուստառադիոհաղորդակցման կայանը եւ աշտարակը: Աշխատանքները կավարտվեն եկող տարի: Կայանը կօգնի հաղորդումներ ընդունել ոչ միայն Գորիսում, այլեւ Ղարաբաղում:

Մի խոսքով, «Հայաստան» հիմնադրամն այսօր իր վրա է վերցրել հանրապետության համար կենսական նշանակություն ունեցող հաղորդակցության ուղիների վերանորոգումը եւ հաջողությամբ իրականացնում է դա: Եւ որքան մեծ լինի մեր աջակցությունը հիմնադրամին, այնքան ավելի մեծ ծրագրեր կիրականացնի այն:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Կարմիր Շուկա-Ստեփանակերտ-Երեւան

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Հարություն եւ Հմայակ Հակոբյանները ԱՄՆ հանրահավաքո՞ւմ

Մի քանի օր է խմբագրություն է զանգահարում եւ արդեն երեկ նամակ բերեց մեր ընթերցողներից մեկը, որը համառորեն պահանջում է տեղեկություններ տալ, թե ԱՄՆ հանրահավաքներին էլ ինչ հայտնի անհատների ելույթներ են սպասվում: «Դուք գրել էիք, թե օգոստոսի 12-ի հանրահավաքին ելույթ պիտի ունենա Րաֆֆի Հովհաննիսյանը, հիմա էլ գրում եք, թե նա Ամերիկա է մեկնել: Ի՞նչ հասկանանք, ո՞ւմ հավատանք», հարցնում է ընթերցողը: Ես էլ լսել եմ, որ Հարություն եւ Հմայակ Հակոբյանները նույնպես պիտի հանդես գան հանրահավաքին, որոնց մասին դուք դարձյալ գրել էիք: Ո՞րն է ճիշտը»: Մենք փորձեցինք ճշտել, թե նախկին արտգործնախարար Րաֆֆի Հովհաննիսյանը մինչեւ օգոստոսի 12-ը կհասցնի՞ վերադառնալ Լոս Անջելեսից, որ նա մեկնել էր հոր՝ հայտնի պատմաբան Ռիչարդ Հովհաննիսյանի հանկարծահաս հիվանդության պատճառով, սակայն՝ անարդյուն: Նրա երեւանյան գրասենյակից հայտնեցին, որ նույնիսկ եթե նախկին արտգործնախարարը Երեւանում լիներ, դժվար թե հանրահավաքին ելույթ ունենար, քանի որ նա այդպիսի համաձայնություն որեւէ մեկին չի տվել: Ինչ վերաբերում է հայտնի ձեռնարկատեր Հարություն Հակոբյանի եւ նրա ոչ պակաս հռչակավոր որդու՝ Հմայակի հայաստանյան հանրահավաքներում ելույթներին, ապա մենք դա առաջին անգամ ենք լսում եւ, ճիշտն ասած, շատ հավատ չենք ընծայում: Ճիշտ է, մենք գրել էինք, որ ավագ Հակոբյանը ելույթներ է ունեցել քաղաքական ու պետական մեծ դեմքերի առջեւ, սակայն... Մոսկվայում, Կրեմլի տերերի:

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Մսնդամթերքի փողոցային վաճառքի արգելք

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Երեւանի քաղաքապետի մոտ տեղի ունեցած այսօրվա խորհրդակցությունը նվիրված էր մայրաքաղաքի սանմաքրման աշխատանքների բարելավմանն ու փողոցային առեւտուրը արգելելու խնդիրներին: Քննարկմանն անցավ մայրաքաղաքի շրջխորհրդի նախագահների, շրջանների ոստիկանապետերի, քաղաքային սանիտարահամաճարակային վարչության պետ Յուրի Օհանյանի մասնակցությամբ: Վերջինս տեղեկացրեց մայրաքաղաքում տիրող սանիտարական վիճակի մասին, ներկաների ուշադրությունը հրավիրելով որոշ տեսակի սննդամթերքների վրա՝ ձու, ձուկ, կաթնեղեն եւ այլն, որոնք անարգել վաճառվում են փողոցներում: Հիմնավոր համարելով համաճարակի բռնկումն այս լարված պայմաններում, նա պահանջեց անհապաղ արգելել սննդամթերքների փողոցային վաճառքը: Քաղաքապետը պահանջներն իրագործելու նպատակով ներկաներից յուրաքանչյուրին տվեց համապատասխան հանձնարարական:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Իրանի դիրքը հստակ է

Հայաստանում Իրանի դեսպանատունը պարզաբանում է

«Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի 1994թ. հուլիսի 2-ի համարի «Շարունակվում է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի Իրան կատարած այցելությունը» տեղեկատվության մեջ նշվել է, որ Ադրբեջանը չի ընդունել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ռուսաստանյան ծրագիրը, որին հավանություն են տվել Իրանն ու Հայաստանը: Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան մամուլի բաժինը Նոյյան Տապան գործակալության թղթակցին այդ կապակցությամբ հայտնեց հետեւյալը. «Զարմանք է պատճառում այն, որ նշված օրաթերթը իրեն իրավունք է վերագրել Իրանի Իսլամական Հանրապետության անունից համաձայնություն տալ Ռուսաստանի կարգավորման ծրագրին: Հերքելով սույն տեղեկատվությունը՝ հայտնում ենք, որ ղարաբաղյան հակամարտության վերաբերյալ Իրանի Իսլամական Հանրապետության դիրքորոշումը բազմիցս հայտարարվել է Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարարության կողմից: Ինչ խոսք, Իրանը որպես հարեւան մեծ պետություն շրջանում միշտ էլ իր դժգոհությունն է հայտնել բախումների տարածման առիթով եւ հանդես է եկել ի պաշտպանություն խաղաղության: Երբեւէ ոչ մի երկրի կամ ազգի համար գաղտնիք չէ Իրանի կառուցողական քաղաքականության եւ բարի կամքի դրսեւորումն ընդհանրապես»: ՆՏ

Հայաստանում կարիքավորներին օգնելու նոր ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: ՀՀ աշխատանքի ու սոցիալական ապահովության նախարարությունը օգոստոսի 8-ից նոր համակարգով սկսելու է բնակչության կարիքավոր խմբերի վերահաշվառումը, ճիշտ է, առայժմ միայն Հայաստանի մայրաքաղաքում: Ինչպես հայտնեց նախարարի առաջին տեղակալ Գագիկ Եգանյանը, նախարարության մշակած համակարգը թույլ կտա ի հայտ բերել իրոք կարիքավոր ընտանիքներին եւ հնարավորին չափ շուտ եւ արդյունավետորեն օգնել նրանց: Կարիքավորների վերահաշվառման ժամկետի ու վայրի մասին տեղեկություններ հնարավոր կլինի ստանալ բնակության վայրի հացի խանութներում: Այս ձեռնարկումը ֆինանսավորում է ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը: Ենթադրվում է վերահաշվառումն ավարտել մինչեւ սեպտեմբերի 10-ը:

■ ***Հարկային վարչության պետը նշանակվել է դեսպանորդ-խորհրդական Ռուսաստանում:*** *Օգոստոսի 5-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պաշտոնից ազատել է ՀՀ հարկային պետական վարչության պետ Սուրեն Սահակյանին: Սահակյանը նշանակվել է Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատան դեսպանորդ-խորհրդական: Նրան շնորհվել է դեսպանորդ-խորհրդականի եւ լիազոր նախարարի դիվանագիտական կոչում:* ՆՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿԵՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊՈՂՈՍ ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Վրաց-աբխազական հակամարտության մեջ Ռուսաստանի խաղաղարար առաքելությունն ընդհուպ մոտեցել է խաղաղական կարգավորման առաջին փուլին՝ գաղթականների Աբխազիա վերադարձին։

Վրացական կողմի տվյալների համաձայն, Վրաստանում նրանց թիվը 300 հազարից ավելի է։ Կան գաղթականներ Աբխազիայից և Աբխազիային սահմանակից ռուսական տարածքներից։ Գաղթականների խնդիրը բարդանում է նաև նրանով, որ ինչպես վրացական, այնպես էլ աբխազական կողմերը, որոշում են ընդունել, որ Աբխազիա վերադառնալու որոշումից հանրապետություն վերադառնալու իրավունք ունեցող գաղթականների [illegible] կվոտա՝ 15 հազար։ Գրեթե մեկ ամիս պահանջվեց գաղթականների հարցաթերթիկներ պատրաստելու համար։ Լրացվելուց հետո հանձնախումբը դրանք աբխազական կողմին կհանձնի մանրակրկիտ ուսումնասիրության համար։ Վրաստանի ռադիոյի հաղորդման համաձայն, առ այսօր արդեն լրացվել է 30 հազար հարցաթերթիկ։ Դրանք բոլորը կհանձնվեն աբխազական կողմին, որն այս կամ այն գաղթականին կթույլատրի կամ կմերժի Աբխազիա վերադառնալ նայած այն բանին, թե մասնակցել է արդյոք նա զինված հակամարտությանը։ Դի-

բական կորուստ է։ Ավելի վաղ նման երևույթներ էին տեղի ունեցել Հարավային Օսիայում, իսկ այժմ առաջին պլան է խաղում նաև Աջարիան, որը հրաժարվել է վրացական կուպոնից, որպես հիմնական վճարամիջոցից։ Եթե հաշվի առնենք նաև այն հանգամանքը, որ Փոթիի նավահանգիստը Ռուսաստանը վարձակալել է դեռ անցյալ տարվա աշնանը, ապա ընդհանուր պատկերը բավական տխուր կդառնա։ Վրաստանի ղեկավարությունն ըստ էության վերահսկում է երկրի ամբողջ տարածքի գրեթե 60 տոկոսը, որն ինքնըստինքյան ցույց է տալիս իր քաղաքականության միանշանակ ձախողումը։

ԿՈՎԿԱՍ

Գաղթականների Աբխազիա վերադառնալու խնդիրը

ՍՈԽՈՒՄԻ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ։ Կոդորի կիրճից վրացական զինված կազմավորումների դուրսբերման վերաբերյալ մայիսի 14-ի համաձայնագրի կետը վրացական կողմից չկատարվելու կապակցությամբ աբխազական կողմը հրաժարվեց մասնակցել գաղթականների ու տեղահանվածների վերադարձի խառը կոմ հանձնախմբի այսօր Սոչիում նախատեսված նիստին, հայտարարեց Աբխազիայի Կառավարության փոխվարչապետ Զուրաբ [illegible]։ Ստացված տեղեկությունների համաձայն, հանձնախմբի մյուս մասնակիցներն այսօր ժամանել են Սոչի։ Վրաստանի պատվիրակությունը գլխավորում է գաղթականների ու տարաբնակեցման դեպարտամենտի նախագահ Վալերիան Վաշակիձեն։

կարող են օգտվել միայն ռազմական գործողություններին չմասնակցած անձինք։

Գործը մեռյալ կետից շարժվեց մի քանի օր առաջ։ Դրան օգնեցին ինչպես վրաց-աբխազական սահմանի մոտ (Ինգուրի գետ) հենց գաղթականների կազմակերպած պահախմբերը, այնպես էլ Վրաստանի ղեկավարության հետևողական գործողությունները՝ Կոդորի կիրճից սեփական զորքերի դուրսբերումը, որն արվեց կիսով չափ (մնացել են սվանների զինված կազմավորումները), ինչպես նաև խառը կոմ հանձնախմբի մեջ ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչների ընդգրկումը։

Հանձնախմբի գլխավոր խնդիրներն են գաղթականների ու տեղահանվածների անվտանգ, կարգավորված և ինքնակամ հայրենադարձության ծրագրերի մշակումը, քննարկումն ու հաստատումը, ինչպես նաև նրանց հաջող տեղավորումը։ Հանձնախմբի մեջ մտնում է չորս անդամ՝ մեկական յուրաքանչյուր կողմից, Ռուսաստանից և ՄԱԿ-ի գաղթականների գործերի գերագույն կոմիսարի կողմից։

Հանձնախումբը հանգեց այն հետևության, որ գաղթականներին Աբխազիա վերադարձնելը պետք է սկսել Վրաստանին սահմանակից Աբխազիայի Գալիի շրջանից։

Սակայն այդ բոլոր միջոցառումները կիրականացվեն միայն Կոդորի կիրճից վրացական բոլոր կազմավորումների դուրսբերման պայմանով, որը կատարվեց կիսով չափ։ Փոխարենը վրացական կողմը համանման պահանջներ ներկայացրեց աբխազական կազմավորումների դուրսբերման վերաբերյալ։

Հենց դա աբխազական կողմի համար հիմք ծառայեց հրաժարվել գաղթականների ու տեղահանվածների վերադարձին նվիրված խառը կոմ հանձնախմբի օգոստոսի 4-ի նիստին մասնակցելուց։

Ավելի վաղ մամուլում արդեն գրվել էր, որ Աբխազիան սահմանել է այդ

տողների գնահատումների համաձայն, հենց այդ գործոնի կիրառման դեպքում կարող է ստացվել այնպես, որ Աբխազիա վերադառնան միայն կանայք,

ծերունիներն ու երեխաները։

Ինչ վերաբերում է այդ ձեռնարկման քաղաքական կողմերին, դրա ուր վաղօրեն արդեն որոշակիորեն տեսանելի են հենց այժմ։

Շատ մեկնաբաններ նշում են, որ ընդդիմադիր մամուլի համաձայն, Ռուսաստանի խաղաղարար առաքելությունը ցուցադրել է Աբխազիան ըստ էության անջատելու Ռուսաստանի իրական դիտավորությունները։ Վրաստանի ընդդիմադիր մամուլը գրում է, որ Էդուարդ Շևարդնաձեն Աբխազիան զիջեց հակամարտության գոտում խաղաղության հաստատման դիմաց։ Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերը Վրաստանի ընդդիմադիր մամուլում համարվում են Վրաստանից Աբխազիայի սահմանների պաշտպաններ։

Էդուարդ Շևարդնաձեի՝ որպես պետության ղեկավարի համար, սա հեր-

Վերջին տարիներին Վրաստանում կատարված քաղաքական ու ռազմական բոլոր իրադարձությունների ընդհանուր արդյունքը Հարավային Օսիայի, Աբխազիայի և Աջարիայի կորուստն է, որոնց հետ այժմ հարկավոր է բանակցություններ վարել այդ պետական կազմավորումների կարգավիճակի շուրջը։

Ելնելով ռուսամետ ուժերին աջակցելու Ռուսաստանի ավանդական քաղաքական դոկտրինայից, կարելի է ենթադրել, որ այդ պետական կազմավորումների կարգավիճակի հարցը քննարկելիս կգերակշռեն համադաշնակցային կառույցի գաղափարները, ինչը միանշանակ կերպով ձեռնտու է միայն Ռուսաստանին։

Ամբողջ կովկասյան շրջանի համար վրաց-աբխազական հակամարտությունը և դրա քաղաքական կարգավորման միջոցառումները կարող են նախադեպ ծառայել շրջանի մյուս վիճելի հարցերը լուծելիս։

ՌՈՒԶԱՆ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Պատմագիտության թեկնածու

ՏԱՋԻԿՍՏԱՆ

Բադախշանի հատվածում իրադրությունը կտրուկ սրվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ։ Վերջին օրերին տաջիկ-աֆղանական սահմանում, հատկապես Լեռնային Բադախշանի Ինքնավար Մարզում իրադրությունը կտրուկ սրվել է։ Այդ մասին այսօր հայտնեցին Ռուսաստանի սահմանապահ ծառայության մամլո կենտրոնում։ Օգոստոսի 3-ին զինյալների մի քանի զինված խմբեր Խորոգի ուղղությամբ հարձակվել են ռուսական սահմանապահ զորքերի ստորաբաժանման վրա։ Ռուսաստանցի 1 սահմանապահ սպանվել է, 2-ը վիրավորվել։ 2 ռուս և 11 տաջիկ զինծառայողներ պատանդ են վերցվել։

Սահմանապահների պատասխան միջոցառումների շնորհիվ զինյալների գործողությունները կասեցվել են, հայտնեցին մամլո կենտրոնում։ Անհրաժեշտ ամեն ինչ ձեռնարկվում է պատանդների ազատման համար։

■ *Մոսկվայում կառուցվում է սինագոգ-հրեական կենտրոն։ Այսօր Մարինյան պուրակում տեղի ունեցավ սինագոգի-հրեական հասարակական կենտրոնի հիմնադրման հանդիսավոր արարողությունը։ Այդ առթիվ կայացած հանրահավաքում ելույթ ունեցան Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովը, Մոսկվայում ԱՄՆ-ի դեսպան Թոմաս Փիքերինգը, Իսրայելի գլխավոր ռաբբի Լաու Մայերը։* ՍՆԱՐՔ

ԼԱՏՎԻԱ

ԱՄՆ. 7 մլն դոլլար Սկրունդեին

ՌԻԳԱ, 3 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ։ ԱՄՆ-ի վարչակազմը որոշեց 7 միլիոն դոլլարի հասցնել անավարտ օբյեկտ Սկրունդեի ռադիոլոկացիոն կայանի կազմաքանդման իր հատկացումները։ Լատվիայից ռուսական զորքերի դուրսբերման պայմանագրի համաձայն, կայանը հանձնվում է լատվիական կողմին։ Այդ մասին ասվում է Լատվիայի պետության ղեկավար Գունտիս Ուլմանիսին Բիլ Քլինթոնի հղած նամակում։ Նամակով հույս է հայտնվում, որ Լատվիայի կառավարությունը բոլոր անհրաժեշտ միջոցները կձեռնարկի Սկրունդեում կազմաքանդման աշխատանքները շուտով սկսելու համար։ Նախապես ԱՄՆ-ի վարչակազմը այդ նպատակին հատկացրել էր [illegible] միլիոն դոլլար։ Նույնքան տրամադրել էր նաև Շվեդիան։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բորովոյն ու Ժիրինովսկին սկսեցին նախագահական ընտրարշավը

ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Կոնստանտին Բորովոյն ու Վլադիմիր Ժիրինովսկին հայտարարեցին, որ սկսում են ընտրարշավը նախագահի պաշտոնի համար։ Այդ հայտարարությունը հնչեց Եկատերինբուրգի դրամատիկական թատրոնի շենքում, որ նրանք անցկացրին հեռուստակամրջով։ 500 տեղանոց դահլիճը լեփլեցուն էր չնայած մուտքի տոմսն արժեր 50.000 ռուբլի։ Բանավեճը օգոստոսի 5-ին ցուցադրվեց տեղի հեռուստատեսությամբ։

Կրասնոյարսկում իրավապահ մարմինները զգոն են

ԿՐԱՍՆՈՅԱՐՍԿ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱ-ՊՐԵՍ։ Իրավապահ մարմինները վերահսկողության տակ են պահում Կրասնոյարսկի բոլոր մեծ մաֆիական խմբավորումները, հայտարարեց քաղաքապետ Վալերի Պոզդնյակովը։ Նրա խոսքերով, քաղաքն առաջիններից մեկն է, որտեղ ստեղծվել է մունիցիպալ միլիցիա։ Դրա շնորհիվ, վերջերս հանցագործությունների բացահայտումն աճել է 20 տոկոսով։

Բաքու-Ռոստով երկաթուղին կգործի

ԲԱՔՈՒ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ։ Ադրբեջանի երկաթուղու վարչությունը ծրագրում է շուտով վերսկսել երկաթուղային հաղորդակցությունը Բաքու-Դոնի Ռոստով երթուղով, որը ընդհատվել էր վագոնների սուր պակասի պատճառով։ Ռուսաստանի երկաթուղու հետ համաձայնություն է ձեռք բերվել գնացքների հավաքման և դրանց պահպանման շուրջը։ Ներկայումս Ադրբեջանը Ռուսաստանին կապված է երկու «մոսկովյան» երթուղիներով, ինչպես նաև Բաքու-Կիսլովոդսկ և Բաքու-Գրոզնի երթուղիներով, հայտնեց Ադրբեջանի երկաթուղու վարչության պետի տեղակալ Ռաֆիկ Չեյնարովը։

Դուդաևը կհանդիպի Ռուսաստանի ընդդիմադիր ուժերին

ԳՐՈԶՆԻ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաևը հայտարարել է, որ հավանաբար ինքը կուղևորվի Մոսկվա Ռուսաստանի ընդդիմության ներկայացուցիչներին հանդիպելու համար։ Միաժամանակ նա բացառել է Բորիս Ելցինին, նրա ներկայացուցիչներին կամ ՌԴ կառավարության անդամներին Մոսկվայում հանդիպելու հնարավորությունը։

ՌԴ փոխվարչապետ Սերգեյ Շախրայն իր հերթին հայտարարել է, որ Չեչնիայում պատերազմը կանխելու համար Դուդաևը պետք է հրաժարական տա։ Նա, սակայն, չի մանրամասնել, թե ինչ պատերազմ նկատի ունի։ Չեչնիայի ներսու՞մ, թե Ռուսաստանի մասնակցությամբ։

Ադրբեջանն է՞լ շրջափակվեց

ԲԱՔՈՒ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Արդեն երկու շաբաթ է, ինչ Չեչնիայում տիրող անկայուն իրավիճակի պատճառով կանգնեցվել է Հյուսիսկովկասյան երկաթուղով Ադրբեջան ուղևորվող գնացքների շարժը։ Ներկայումս երկաթուղու տարբեր հատվածներում կուտակվել է այդ հանրապետությանը պատկանող 2000 վագոն, որի 40 տոկոսը բեռնված է սննդամթերքով։ Ադրբեջանն այս ամենից արդեն 500.000 մանաթի վնաս է կրել։ Իսկ առաջին կիսամյակում երկաթուղու պատճառած վնասը հանրապետությանը հասել է 1.5 մլրդ. մանաթի։

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՏԻ

Լ. Յունուսովա. Չեչնիան ամուր կաղին է

Ադրբեջանի քաղաքական գործիչները գնահատում են Չեչնիայի վիճակը

ԲԱՔՈՒ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐՔ։ Ադրբեջանի անկախ ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Լեյլա Յունուսովան նշեց, որ ներկայումս Ռուսաստանը երկրորդ փորձն է անում Չեչնիան մտցնելու Ռուսաստանի կազմի մեջ։ Առաջին փորձն արվել էր 2 տարի առաջ Ալեքսանդր Ռուցկոյի ղեկավարությամբ և ավարտվել լիակատար ձախողմամբ։

Յունուսովայի խոսքերով, այժմ Ռուսաստանի հանրային կարծիքը մշակվում է ի դեմս Չեչնիայի հետ հնարավոր պատերազմի։ Սակայն Չեչնիան ամուր կաղին է, ասաց նա։

«Ռուսաստանի զանգվածային լրատվության միջոցներն ուզում են մեզ համոզել, թե Չեչնիայում տիրում են քաոս և անիշխանություն, Դուդաևը չի կարողանում վերահսկել իրավիճակը, և ռուսալեզու բնակչությունն իր [illegible] է», նշեց «Մուսավաթ» կուսակցության նախագահ Իսա Ղամբարը։ Մոսկվան ուզում է Չեչնիայում հաստատել այնպիսի իշխանություն, որը կկատարի իր հրամանները։ Իսա Ղամբարը նշեց, որ նկատի ունենալով Ռուսաստանի հնարավորությունները, Չեչնիայում Մոսկվայի հաջողության հավանականությունը մեծ է։ Դրա հետ մեկտեղ նա նշեց, որ Դուդաևն արտասովոր ուժեղ անձնավորություն է, որը կարող է օրհասական վիճակում կայացնել անսովոր վճիռներ և կատարել դրանք։

Ադրբեջանի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավարներից մեկը՝ Զարդուշտ Ալիզադեն նշեց, որ այստեղ անսպասելի ոչինչ չկա։ Նրա խոսքերով, Չեչնիան գտնվում է ռուսական տարածքի ներսում, նրա տնտեսությունը, հասարակական կյանքն ու մշակույթը լիովին կապված են Ռուսաստանի հետ։ Ուստի Չեչնիայի անկախության գաղափարը ներկա փուլում խելահեղություն է։ Ալիզադեի խոսքերով, Ջոհար Դուդաևն այս կամ այն միջոցով կհեռացվի իշխանությունից։ Դա միայն ժամանակի հարց է։

«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»
ռադիոկայանն ամեն օր

Ամ[illegible] օր ժ. 18-19-ը միջին ալիքով, 1395 կհ հաճախականությամբ և առ[illegible] 6.40-7.40 Երևանի ժամանակով, [illegible] և միջին [illegible] կլսեք հեռարձակվող «Ազատության» ռադիոկայանի հա[illegible] բաժնի ծրագրերը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Խոճիկոց

Այ հենց հիմա էլ, փոխանակ վեր կենալու եւ ասելու, թե ինչու եւ ինչպես է պատահել, որ օրը ցերեկով, ազնիվ ժողովրդի աչքի առաջ տրակտորները վերափոխվում են տանկերի, նա հաճկատարորեն շտապել է հայտնել ադրբեջանցիներին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի, մեղմ ասած, ինչ-որ քննադատական դիտողությունները, որ արել է իրեն թե իր եղբոր կապակցությամբ: Այս մասին ես իմացա արդեն ադրբեջանական մամուլից:

Համագումարը, ըստ էության, որոշեց ԽՍՀՄ-ի բախտը: Մնացած մի քանի ամիսները դարձան ամենահզոր կայսրություններից մեկի հոգեվարքի ժամանակը:

Վերադառնալով տուն, ես արդեն մտածում էի Եղցինի ու Նազարբաեւի Ղարաբաղ կատարելիք այցելության մասին:

«Ղարաբա՞ղ: Առաջին անգամ եմ լսում»

Ամեն օր սպանվածներ եւ վիրավորներ: Ամեն օր ոչնչանում են տներ, գյուղեր, անտառներ, բերք, որոնք ինձ համար կենդանի արարածներ են: Որքան մոտենում է «Մեծ երկյա- ավանդական հարցին պատասխանեց բոլորովին ոչ ավանդական ձեւով. «Բոլորի բերանում հենց միայն «Ղարաբաղ» բառն է»: Մտածեցի, որ երազանքս կատարվեց: Կարեւորն այն էր, որ լսեին նրա մասին, մեր ցավի մասին: Փետրվարի 22-ին, վաղ առավոտյան Մոսկվայում, մինչ սպասում էի ուղեբեռս ստանալուն, ականջիս հենց միայն «Ղարաբաղ» բառն էր հասնում: Այն ժամանակ, ես, իհարկե, չգիտեի, որ երեք տարուց մի քիչ ավելի ժամանակ հետո հազար ու մի ցավ տեսած Ղարաբաղ կժամանեն տարբեր պետությունների ղեկավարներ:

Նախագահի խոսքը խոսք է, մինչեւ ե՞րբ...

Եղցինի Ստեփանակերտ ժամանելուց երեք օր առաջ մեզ մոտ էր եկել Գենադի Բուրբուլիսը: Նրա հետ եկել էր նախագահի պահակախմբի մի մասը, որը շրջանի արտակարգ իրավիճակի պարետության հետ համատեղ ամեն մի ղորանի վրա որոշում էր խոցելի տեղերը, որտեղից կարող էր դիվերսիա կատարվել: Հավակնում եմ, որ պարզեց- ռեժիմի պահպանում: Մարդը, որ կազմակերպել էր տրակտորները զրահամեքենա դարձնելու գործը, հայկական գյուղերի դեմ ուղարկելու նպատակով, ոչ միայն բարոյական, այլեւ իրավաբանական տեսակետից իրավունք չուներ բանակցությունների սեղանի շուրջ նստելու հայկական հողի վրա, հայերի հետ: Հիշեցնենք, որ Եղցինի եւ Նազարբաեւի գալու նախօրեին զանգվածային զինակոչություն էր տեղի ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ամբողջ պարագծով: Եւ բոլոր շրջաններում կային սպանվածներ ու վիրավորներ: Այնպես որ Մութալիբովի բախտը բերեց: Նա ճարպկորեն գտավ իրեն ու խորամանկորեն օգտագործեց հայկական դրոշի գոյությունը շենքի վրա, որտեղ տեղի էին ունենալու բանակցությունները: Արդարացավ յուրայինների առաջ:

Այնպես ասացվեց, որ մի քանի րոպե կաբինետում, որտեղ տեղի էր ունենում հանդիպումը, ես ու Բորիս Նիկոլաեւիչը մենակ մնացինք: Ոչ մի պատահականություն չկար: Հենց սկզբից բոլորի ներկայու-

Էջեր ղարաբաղյան հրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

կի» այցելության օրը, աշխարհում այնքան ավելի շատ են խոսում Ղարաբաղի մասին: Գիտե՞ք արդյոք որեւէ մեկը, թե առաջներում մեզ համար որքան դժվար էր Ղարաբաղի անունը հիշատակել խորհրդային մամուլում: Որտեղ էլ ես գրում էի իմ հայրենիքի մասին, խմբագրությունը անմիջապես նամակ էր ստանում Ադրբեջանից: Բանն անհեթեթության էր հասնում: Ես գրում էի իմ պապի մասին, որպեսզի հիշատակեմ Ղարաբաղի անունը, եւ որպեսզի, օգտվելով առիթից, նշեմ, որ Ղարաբաղը Հայաստան է: Հեռավոր Կամչատկայից ես «Նաշ սովրեմեննիկին» էի ուղարկել իմ «Սա Կամչատկան է» վավերագրական վիպակի ձեռագիրը: Յոթանասունականների սկզբներին էր: Խմբագիրը համոզված, որ Ստեփանակերտը, իհարկե, Հայաստանն է, փակագծերում անտեղյակ ընթերցողի համար ավելացրել էր՝ «Հայկական ԽՍՀ»: Ասված իմ, ի՞նչ կատարվեց: Պարկերով նամակներ:

1988 թվականի փետրվարի 17-ին, երեք օր առաջ ԼՂԻՄ-ի մարզային խորհրդի պատմական դարձած նստաշրջանից, որը որոշում ընդունեց Ղարաբաղը Հայաստանի կազմի մեջ մտնելու մասին, ես ելույթ ունեցա ՄԱԿ-ում՝ երեսունից ավելի պետությունների ներկայացուցիչների հանդիպման ժամանակ: Ելույթիս մեծ մասը նվիրված էր Ղարաբաղի թեմային: Իմ ուշադրությունը գրավեց այն բանը, որ գրեթե ոչ ոք չգիտեր, թե այդ ինչ Ղարաբաղ է եւ որտեղ է գտնվում: Այդ անգամ ես Ամերիկայում էի Խաղաղության պաշտպանության կոմիտեի մի մեծ պատվիրակության կազմում, որը ղեկավարում էր Հենրիխ Բորովիկը: Բոլոր քաղաքներում, որտեղ լինում էինք մենք, եւ բոլոր հանդիպումների ժամանակ ես բարձրացնում էի Ղարաբաղի հարցը: Եւ ամենուրեք նույն վիճակն էր. «Առաջին անգամ եմ լսում»: Բայց ահա փետրվարի 21-ին ես թռա Նյու Յորքից: Օդանավակայանում հանդիպեցի «Աէրոֆլոտով» ժամանած ակադեմիկոս Աղանբեկյանին, որը «Հը՛, ի՞նչ կա, չկա Միությունում» նում եմ պահակային ծառայության աշխատանքը, բայց միաժամանակ էլ գիտակցում եմ, որ խոսքը մի ամբողջ գիտության է վերաբերում: Եկել էին նաեւ խոհարարներ, ճաշատեսակներին գիտակ մարդիկ: Առաջին միտքը, եթե կարելի է ասել, հրապարակախոսական, որ ծագեց իմ գլխում, այն էր, թե այդ ամենը մի տեսակ չի համապատասխանում նշանավոր դեմոկրատի ժողովրդական կերպարին: Բայց ներքին այդ բողոքող ձայնը խլանում էր պետականության զգացումը մարմնավորող ձայնի ազդեցությունից: Գոյություն ունեն պետության անսասան ինստիտուտներ եւ կարգականոններ, որոնց հետ չի կարելի հաշվի չնստել: Մանավանդ որ, առաջ անցնելով նշեմ, դեմոկրատ Եղցինը, համենայն դեպս, արհամարհելով պահակային ծառայության անհանգիստ ակտիվությունը, առաջին իսկ վայրկյանից խցկվեց ամբոխի մեջ: Իսկ ինչ վերաբերում է խոհարար-դիետոլոգներին, ապա նրանց ծառայությունները պետք չեկան նախագահին, որը շատ սովորական բավարարվեց թեյի այն համեստ աղանդերով, որ հրամցվում էր բանակցությունների ընթացքում:

Այդ երեկո հեռուստատեսությամբ ցուցադրում էին Եղցինի եւ Նազարբաեւի մուտքը Ստեփանակերտ, եւ հաղորդավարն ասաց, թե Մութալիբովը հրաժարվել է մասնակցել բանակցություններին ի նշան բողոքի ընդդեմ այն բանի, որ գործկոմի շենքի վրա կախված է հայկական դրոշը:

Ասում են քաղաքականությունը ազնիվ չի լինում: Ես այնքան էլ համաձայն չեմ այդ բանաձեւին: Բոլորն են պարտավոր ազնիվ լինել: Այդ թվում նաեւ քաղաքագետները: Չէ որ Մութալիբովը լավ գիտեր, որ դրոշակի պատմությունը լոկ պատրվակ է: Իսկական պատճառը սակայն, ինչպես լավ էր հասկանում նա, այն էր, որ պարզապես չէր կարող մասնակցություն ունենալ այդ բանակցություններին: Ավելին, նա քաջ գիտեր, որ նախապես էր դրված պայմանը. Եղցինը եւ Նազարբաեւը Ստեփանակերտ են գալիս առանց Մութալիբովի: Եւ դա ոչ թե ինչ-որ սկզբունքների անտեսում էր, այլ բարոյականության կարգախա- բյամբ պայմանավորված էինք, որ մարզկոմի նախագահ Լեոնարդ Պետրոսյանի հետ կմնանք Եղցինի եւ Նազարբաեւի հետ զրույցն ի մի բերելու: Ու երբ Նազարբաեւը Լեոնարդի հետ դուրս եկավ կաբինետից, մենք մենակ մնացինք):

– Բորիս Նիկոլաեւիչ,– դիմեցի ես նախագահին,– արդեն երկու տարի է, ես, ամեն անգամ հարմար պահ ընտրելով համագումարների ու նստաշրջանների ընթացքում ձեզ Ղարաբաղ եմ կանչում: Եւ ահա դուք այստեղ եք: Ես ուրախ եմ ձեզ ասելու, որ դուք եկել եք ո՛չ թե պարզապես Ղարաբաղ, այլ այն վայրը, որտեղ հազար ութ հարյուր տասներեք թվականին ձեր եւ իմ պապերը կռվել են՝ իրար հետ գտնվելով նույն դիրքի մեջ:

– Ես չեմ բացառում, որ իմ նախնիները կռվել են այստեղ:

– Արյուն են հեղել, որպեսզի պատերազմի իններորդ տարում Գյուլիստանում (դա այժմյան Շահումյանի շրջանն է) պատմական դաշնագիր ստորագրեն Ռուսաստանի ու Պարսկաստանի միջեւ, որի արդյունքում Ղարաբաղը մտավ Ռուսաստանի կազմի մեջ:

– Ես այդ ամենը գիտեմ: Բայց ինձ էլ պետք է հասկանաք: Մենք սարսափելի ստատուս քվո ենք ժառանգել: Հիմա պետք է անել ամեն ինչ արյունահեղությունը կանխելու համար: Եւ շնորհակալություն, որ այսօր դու ելույթ չունեցար, որովհետեւ հիշողությանս մեջ թարմ են այն ռոպեները, որ ստեղծեցիր վերջերս կայացած նստաշրջանում:

– Այսօր ես լուռ մնացի ձեր հանդեպ ունեցած հարգանքից: Բայց ասելիք ունեի: Չէ որ ասացվեց այնպես, որ Բուրբուլիսը սուտ խոսեց: Նա բոլորի ներկայությամբ հայտարարեց, թե հասնում այն բանի, որ շփման կետերի որոշման ընթացքում խախտումներ չլինեն, Մութալիբովը, բնականաբար, չի գա Ստեփանակերտ: Իսկ Մութալիբովը վերցրեց ու բոլորին խաբեց: Դրա մեջ արդեն պրովոկացիա կար: Այնպես որ ասելիք կար: Ինչ վերաբերում է Գյուլիստանի դիրքերին...

– Կրկնում եմ, իմ պապերը կարող էին, եւ նույնիսկ հաստատ կռված կլինեն այնտեղ:

Շարունակելի

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիսի, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիսի, 2, 7, 13, 16, 20, 23, 27, 30 հուլիսի, 4 օգոստոսի

ԵՐԵՎԱՆ

Հայկական հանրագիտարան. Երեկ, այսօր, վաղը

1967 թվականին Երեւանում ստեղծվեց գիտական մեծ մի նոր օջախ՝ Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունը:

Ուսումնասիրելով հանրագիտարանների կազմության համաշխարհային փորձը եւ յուրացնելով հայկական գրատպության բազմադարյան ավանդույթները, գլխավոր խմբագրության աշխատակիցները հանրապետության առաջատար գիտական ուժերի համագործակցությամբ 1974-1987 թվականներին իրականացրեցին Հայկական սովետական հանրագիտարանի 12 հատորների հրատարակությունը: Բազմահատորյա հանրագիտարանի հրատարակումը դարձավ մեր ժողովրդի մշակութային կյանքի նշանակալի իրադարձություններից մեկը: Դա համապարփակ բնույթի հանրագիտարան էր եւ համապատասխանում էր իր ժամանակի գիտության մակարդակին: Անշուշտ, հանրագիտարանում զետեղված հոդվածների զգալի մասը կրում էր այն ժամանակ գերիշխող գաղափարախոսության կնիքը:

Նկատի ունենալով կրտսեր տարիքի դպրոցականների պահանջը, Հայկական սովետական հանրագիտարանին զուգահեռ 1984-1987 թվականներին չորս հատորով, հարյուր հազար տպաքանակով լույս ընծայվեց «Ի՞նչ է, ո՞վ է» հանրագիտարանը:

Մեր զրույցի ժամանակ Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Կոստանդին Խուդավերդյանը նշեց, որ գլխավոր խմբագրության գործունեության նոր փուլը նշանավորվել է Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումով, մեր երկրում արմատական վերափոխությունների իրականացումով: Ժողովրդավարության զարգացումը, բազմակուսակցական համակարգի հաստատումը, ինքնահաստատման ազատ հնարավորությունները, անցյալի դեպքերի, երեւույթների եւ դեմքերի արդար գնահատականը թույլ են տվել գլխավոր խմբագրությանը առաջադրել եւ լուծել նոր խնդիրներ: Ամենից առաջ որոշվել է ձեռնամուխ լինել քառահատոր Հայկական համառոտ հանրագիտարանի ստեղծմանը: Հայագիտական բնույթի այդ հանրագիտարանը կոչված է արտացոլելու վերջին տարիների ընթացքում մեր ժողովրդի կյանքում կատարված բոլոր փոփոխությունները՝ հայկական ազգային պետականության ստեղծումը, ոչ հեռու անցյալի գաղափարական ազդեցությունների հաղթահարումը, Ղարաբաղի հարցը եւն: Հայկական համառոտ հանրագիտարանի առաջին հատորը լույս է տեսել դեռեւս 1990-ին եւ վաղուց սպառվել է: Երկրորդ հատորը շարված է, պատրաստ է տպագրության, սակայն թղթի բացակայությունը թույլ չի տալիս սկսել տպագրությունը: Գլխավոր խմբագրությունում ավարտվում է Հայկական համառոտ հանրագիտարանի երրորդ եւ չորրորդ հատորների պատրաստման աշխատանքը:

Պարոն Խուդավերդյանն ավելացրեց, որ Հայաստանին վերաբերող ժամանակակից շատ իրադարձություններ հնարավոր չէ միշտ գնահատել եւ հասկանալ, չիմանալով Հայ դատի էությունը, այդ իսկ պատճառով խմբագրությունը սեղմ ժամկետում պատրաստել եւ 1991 թվականին ռուսերեն հրատարակել է «Հայկական հարց» թեմատիկ հանրագիտարանը: Ներկայումս ավարտին է մոտենում նույն հանրագիտարանի հայերեն տարբերակի հրատարակումը, որն իրականացվում է «Համազգային» հայ կրթական եւ մշակութային միության միջոցներով: «Հայկական հարցի» հայերեն տարբերակը պատրաստելիս խմբագրությունը հաշվի է առել Հայաստանում եւ սփյուռքում հրատարակված բազմաթիվ գրախոսություններում տեղ գտած դիտողություններն ու ցանկությունները:

Այժմ գլխավոր խմբագրությունում լարված աշխատանք է ծավալվել «Քրիստոնյա Հայաստան» եւ «Հայկական Սփյուռք» թեմատիկ հանրագիտարաններն ստեղծելու նպատակով: Դրանցից առաջինում լուսաբանվում է Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու դերը մեր պատմության մեջ, ընդգծելով հայ ժողովրդի ավանդը քրիստոնյա քաղաքակրթության զարգացման գործում: Հանրագիտարանը նվիրվում է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին: Երկրորդ հանրագիտարանում կներկայացվի շուրջ 60 երկրների հայ գաղթօջախների պատմությունը եւ նրանց արդի կացությունը: Այստեղ կխոսվի սփյուռքի հայ եկեղեցիների, մշակույթի ու կրթական օջախների, գաղթօջախներում ապրող գիտության եւ արվեստի գործիչների, գործարար մարդկանց մասին:

«Ընտանեկան հանրագիտարան» մատենաշարով լույս կընծայվի երեք գիրք՝ «Տնային տնտեսության հանրագիտարան», «Բժշկական հանրամատչելի հանրագիտարան», «Հայաստանի բնություն»: Հիշյալ մատենաշարի առաջին գիրքը պատրաստ է տպագրության:

Արդեն կազմված է «Արցախ» հանրագիտարանի բառացանկի նախնական տարբերակը, որին ծանոթանում են Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության մասնագետները:

Օրերս պատանի ընթերցողի սեղանին դրվեց «Ոսկեփորիկ» մանկական գունազարդ եռահատոր հանրագիտարանի առաջին հատորը: Այն հրատարակվել է տաս հազար տպաքանակով՝ պետության հովանավորությամբ:

Զրույցի վերջում տեղեկացանք, որ գլխավոր խմբագրությունն աշխատում է ինքնաֆինանսավորման սկզբունքով: Դրամական միջոցների պակասի պատճառով հաճախ ձգձգվում է հանրագիտարանների հրատարակումը: Պարոն Խուդավերդյանը հայտնեց, որ հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունը պատրաստ է գործակցել Հայաստանի եւ սփյուռքի ցանկացած կազմակերպության կամ անհատի հետ՝ բարեգործության կամ գործընկերության հարաբերությունների սկզբունքներով, ծախսերի եւ եկամուտների բաժանման իրավունքով:

ՍԵԴՐԱԿ ՆԱԻՐՅԱՆ

Երեւանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը շարունակում է 1994-95 ուսումնական տարվա ընդունելությունը հետեւյալ ֆակուլտետներում

Միջազգային հարաբերություններ եւ թարգմանչություն, միջազգային տնտեսական հարաբերություններ, միջազգային իրավունք, միջազգային ինֆորմացիա եւ թարգմանչություն, իրավաբանական, մենեջմենթ եւ մարկետինգ, բանասիրական, պատմություն եւ աշխարհագրություն, մանկավարժություն եւ տարրական ուսուցման մեթոդիկաներ, նախադպրոցական մանկավարժություն եւ հոգեբանություն, ֆիզիկա եւ կենսաբանություն, դեֆեկտոլոգիա, կիրառական մաթեմատիկա:

Դպրոցը ոսկե կամ արծաթե մեդալով, տեխնիկումները եւ ուսումնարանները գերազանցության դիպլոմով ավարտած դիմորդները, ինչպես նաեւ բուհերի շրջանավարտներն ու ուսանողները ազատվում են ընդունելության քննություններից. նրանք համալսարան են ընդունվում հարցազրույցով:

Ուսուցումը վճարովի է: Ուսանողները, անհրաժեշտության դեպքում, ուսումը կարող են համատեղել աշխատանքի հետ. նրանց համար ուսուցումը կկազմակերպվի անհատական գրաֆիկով, դասախոսությունների ազատ ունկնդրման սկզբունքով:

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ օգոստոսի 18-ը: Ընդունելության քննությունները կանցկացվեն օգոստոսի 19-30-ը:

Համալսարանի հասցեն՝ Ալեք Մանուկյան (նախկին Մռավյան) 13:
Հեռախոսներ՝ 55-24-70, 55-67-90, 55-46-30:

ՌԵԿՏՈՐԱՏ

digitised by A.R.A.R.@

Միջազգային

Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության կոլեգիան օրերս առել է Հայրենական մեծ պատերազմում Խորհրդային Միության հաղթանակի 50-ամյակին նվիրված զորահանդեսի անցկացման կարգը։ Թեման համեստ, սակայն կտրուկ։

Զորահանդեսի նախնական պլանը. Խորհրդային Միության եւ սոցիալիստական ավխատանքի 450 հերոսներ, փառքի շքանշանների ասպետներ եւ ԱՊՀ բոլոր երկրների ռազմաճակատի եւ թիկունքի վետերանները (Ռուսաստանից՝ 250 մարդ, մյուսներից՝ 20-40-ական), ինչպես նաեւ պատերազմի մասնակից 120 կանայք։ Մոսկվայի գլխավոր հրապարակության մարշալները, սահմանապահները, դեսանտայինները եւ ծովային հետեւակայինները։

Զորահանդեսը կընդունի Ռուսաստանի զինված ուժերի գերագույն հրամանատար, երկրի նախագահ Բորիս Ելցինը։ Նրան կզեկուցի զորահանդեսի հրամանատար, Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար,

1945-1995

Հոբելյանական զորահանդես նվիրված Հաղթանակի 50-ամյակին

նը, որը նախատեսում էր 1995 թվականի մայիսի 9-ին, Մոսկվայի Կարմիր հրապարակում անցկացնել ԱՊՀ-ի բոլոր երկրների պատերազմի եւ աշխատանքի վետերանների, ռուսաստանյան բանակի 32 գումարտակների, 352 միավոր մարտական տեխնիկայի եւ 70 ինքնաթիռների ու ուղղաթիռների շքերթ, որը պահանջում էր ավելի քան 150 միլիարդ ռուբլի, կրեց էական փոփոխություններ։ Տնտեսական պայմաններից ելնելով, Մանեժնայա հրապարակի վերանորոգման եւ պատմության թանգարանի մոտ Վոսկրեսենսկի դարպասների վերականգնման պատճառով որոշված է անցկացնել ավելի համեստ զորահանդես։

Չնայած տեխնիկական դժվարություններին, զորահանդեսն, այնուամենայնիվ, կսկսվի Կարմիր հրապարակում հետեւակային զինաշարքով։ Կմասնակցեն նախիմովականները եւ սուվորովականները, որոնց կանցկացնեն Ռուսաստանի զինված ուժերի բոլոր ձեւերի եւ տեսակների ներկայացուցիչները. Մոսկվայի կայազորի, ներքին գործերի նախարարության ...

... բանակի գեներալ Պավել Գրաչովը։ Նրանք կշրջանցեն զորերը եւ կողջունեն նրանց։ Այնուհետեւ կմոտենան դամբարանին, որի կողքին կկառուցվի ժամանակավոր տրիբունա (դամբարանը զորահանդեսի պարագաների մեջ չի մտնում) Ռուսաստանի նախագահի, պաշտպանության նախարարի, կառավարության անդամների եւ հրավիրված այլ անձանց համար։

Այնուհետեւ տոնակատարության մասնակիցները կմեկնեն Պոկլոննայա լեռան շրջանը, Հայրենական մեծ պատերազմի թանգարանի մոտ հանդիսավոր միջոցառումները շարունակելու։ Զորահանդեսի ղեկավարությունը հանձնարարված է մոսկովյան ռազմական օկրուգի հրամանատար գեներալ-գնդապետ Լեոնտի Կուզնեցովին։ Տոնակատարությունը կավարտվի զանգվածային զբոսանքով, ինչպես նաեւ հրավառությամբ։

Մոսկովյան մամուլից

ԹՈՒՐՔԻԱ

Մյումթազ Սոյսալը ավելի՞ ինչո՞ւ կլինի

Յուլիսի 27-ին Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար նշանակված Մյումթազ Սոյսալը իրավաբան է եւ մասնագիտացել է հատկապես սահմանադրական հարցերի բնագավառում։ Թեպետ նա հայտնի է եղել իր ծախակողմյան դիրքորոշումով եւ Ստամբուլի համալսարանում դասախոսելիս զբաղվել է մարքսիզմի քաղաքականությամբ, դա նրան չի խանգարել իրեն դրսեւորել որպես ծայրահեղ ազգայնական։ 1971 թ. զինվորական հեղաշրջումից հետո բանտարկվել է «վտանգավոր բնույթի գաղափարների համար»։ Ազատ արձակվելուց հետո սկսել է աշխատակցել «Միլլիեթ» օրաթերթին՝ որպես քաղաքական մեկնաբան։ Վերջերս հոդվածներով հանդես էր գալիս նաեւ «Հյուրրիեթում»։ Որոշ ժամանակ եղել է «Amnesty International»-ի եւ «Աշխարհի խաղաղություն» կազմակերպության Թուրքիայի ներկայացուցիչը, նույնիսկ այս վերջինիս փոխնախագահը։

1974 թ. Կիպրոսի ճգնաժամը, որին հետեւեց կղզու հյուսիսային մասի օկուպացումը թուրքական բանակի կողմից, իսկական հնություն եղավ մինչ այդ իրենց ծախակողմյան ներկայացնող թուրք մտավորականների, մանավանդ՝ Մյումթազ Սոյսալի համար։ Նա ոչ միայն ողջունեց Էջեւիթի կառավարության արկածախնդիր քաղաքականությունը, այլ նաեւ դարձավ թուրքական ագրեսիայի համար առաջին դատապաշտպանը։ Ավելին, նա մինչեւ վերջերս ինքնակոչ Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության նախագահ Ռաուֆ Դենկթաշի գլխավոր խորհրդականն էր։

1974 թ. միաժամանակ Հայաստանի ազատագրման գաղտնի բանակի ASALA գործողությունների ակտիվացման շրջանն էր եւ, այս առթիվ Սոյսալն իր հոդվածներում սկսել էր տարածել հայ-հունական համատեղ պատասխանատվության գաղափարը, որն ուղղված էր Թուրքիայի դեմ։

Թուրքական աջակողմյան կառավարությունները դժվարանում էին եվրոպայում, միջազգային կազմակերպություններում անցկացնել իրենց քաղաքական գիծը, քանի որ դեմ էին առնում այնտեղ մեծամասնություն կազմող սոցիալիստների եւ սոցիալ-դեմոկրատների ակտիվ դիմադրությանը։ Իր տեսակետը լսելի դարձնելու համար թուրքական կառավարությունը կարիք ուներ այնպիսի «ծախակողմյան» մտավորականների, ինչպիսին Մյումթազ Սոյսալն էր։ Նա հատկապես ալքի ընկավ ASALA-ի դեմ ունեցած ելույթներով, երբ 1984 թվականին Փարիզում տեղի էր ունենում 1981 թվականին իրականացված «Վան» գործողության մասնակիցների դատավարությունը, Սոյսալը հանդես եկավ որպես վկա թուրքական իշխանությունների կողմից եւ ա...

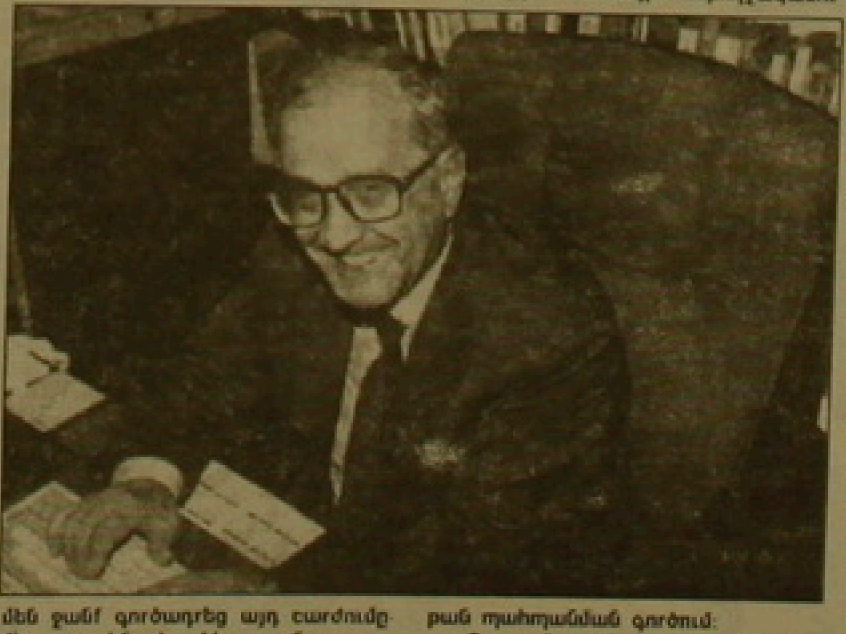

...մեն քանի գործադրեց այդ շարժումը միջազգային ահաբեկչության քաղաքերի մաս ներկայացնելու համար։

1986 կամ 1987 թվականին (միշտ թվականը կարելի է պարզել էջմիածնի արխիվում), Մյումթազ Սոյսալը որպես լրագրող Հայաստան էր այցելել եւ նույնիսկ հարցազրույց վարել վեհափառի հետ։

Վերադարձին «Միլլիեթի» էջերում հիացմունքով էր արտահայտվել «Թուրքիայի անմիջական հարեւան մի բուռ մեծության Խորհրդային Հայաստանի» մարտարվեստության, մշակույթի եւ քաղաքակրթության մասին։ «Արարատ լեռը Հայաստանի կողմից ավելի գեղեցիկ է երեւում, գրում էր նա։ Մի կողմում լուսավոր երեւանն է, մյուս կողմում՝ խավարի մեջ կորած Անատոլիան»։

Ի տարբերություն Հիքմեթ Չեթինի, որն արտաքին քաղաքականությունն իրականացնելիս դուրս չէր գալիս նախանշված շրջանակներից, Մյումթազ Սոյսալը, հավանաբար, փորձելու է իր կամքը թելադրել այս բնագավառում՝ օգտագործելով իր հարուստ փորձը։ Քաջ գիտակցելով իր տեսության շահերը, նա «պատից ավելի պատական» կլինի երկրի տարածքային ամբողջականության պաշտպանման գործում։

Որոշ դիտորդների կարծիքով, նա դեմ է ամերիկյան կողմնորոշմանը, ամերիկյան զինվորական ներկայությանը Թուրքիայում, ինչպես նաեւ եվրոպական միությանը, որպես ՄԴԺԿ-ի անդամ նա դեմ է ներկայիս գործող սահմանադրությանը, Չիլլերի կառավարության սեփականաշնորհման ծրագրին։ Չի բացառվում, որ նրա նշանակումով Չիլլերը մտադիր է հետագայում թուլացնել սեփականաշնորհման հակառակորդների դիրքերը։

ԲԱՖՖԻ ՀԵՐԱՄԲ ԱՐԱՐՈ
ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈՂԼՈՒ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բրիտանիայի դեսպանը հանդիպում ունեցավ Սարդար Ջալալօղլուի հետ

ԲԱՔՈՒ, 4 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԽԱԶԱՐ ՍԵՐԳԻ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ադրբեջանում Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի դեսպան Պառւլ Ձոնը հանդիպում ունեցավ ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավարության հետ։ Կուսակցության մամլո ծառայությունում նշեցին, որ ուրիշ պետությունների դիվանագիտական ներկայացուցչությունների ղեկավարների հետ հանդիպումներն ու կարծիքների փոխանակումը տեղի են ունենում այն միջոցառումների շրջանակներում, որ կուսակցությունը ձեռնարկում է քաղաքական մեծ համաձայնագրի ստորագրումը կանխելու համար։ Կուսակցության նախագահ Սարդար Ջալալօղլուն մասնավորապես նշեց, որ միջազգային նորմերին հակասող այդ փաստաթուղթը չի երաշխավորի երկրի կայուն խաղաղությունը։ Իր հերթին դեսպանը հայտարարեց, որ Բրիտանիայի ղեկավարությունը երբեք չի համաձայնի հակամարտ կողմերից որեւէ մեկին այդ համաձայնագրի բանի պարտադրմանը։

Քուրդ-թրքական հնգամյա բախումների վիճակագրությունը

«KURD-A» քուրդ-գերմանական գործակալությունը հաղորդում է, որ Թուրքիայում հայտնի Սաղմաչլարի բերդի PKK-ի 373 բանտարկյալների անունից քաղբանտարկյալ Ձարհան Գյուլուն ս.թ. հունիսին հանդես է եկել հայտարարությամբ, որտեղ նշված են 1989-94թթ. թուրքական կառավարության քրդերի նկատմամբ կատարված բռնությունների բազմաթիվ փաստեր. «1989-90թթ. բանտարկվել է 3130 մարդ, որոնցից 28-ը անհետ կորել են, 87-ը՝ սպանվել։ Ռմբակոծվել է 162 քրդական գյուղ։ 1991թ.-ին բանտարկվել է 17237 մարդ, որոնցից 51-ը անհետ կորել են, 347-ը՝ սպանվել, 22-ը՝ բռնաբարվել, 218 գյուղ ավերվել։ 1992թ.՝ 37375 մարդ բանտարկվել է, 2711-ը՝ անհետ կորել, 1507-ը՝ սպանվել, ավերվել է 361 գյուղ։ 1993թ.՝ 2545 բանտարկյալ, 544 անհետ կորած, 89-ը սպանված, 10 շրջան, 162 գյուղ ավերվել են հիմնովին։ 1994թ. մինչեւ մայիս բանտարկվել 6805 մարդ, 33-ը անհետ կորել է, 516-ը սպանվել, 4 շրջան, 231 գյուղ վերածվել են ավերակների։ Ձ.Գյուլուի հայտարարության մեջ դատապարտվում է Թուրքիայի կառավարությունը, որը բազմահազար մարդկանց խոշտանգման, գյուղերի եւ բնակավայրերի ավերման պատճառ է դարձել։

ԼՏ

Միլայջիչ. «Մեզ պետք են գործեր եւ ոչ թե խոսքեր»

ԺՆԵՎ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Մեզ պետք են գործեր եւ ոչ թե խոսքեր»՝ Բոսնիայի մահմեդական խորհրդարանական դաշնության կառավարության նախագահ Խարիս Միլայջիչը այսպես արձագանքեց լրատվական գործակալությունների այն հաղորդումներին, թե Բելգրադը որոշել է բոսնիացի սերբերի հետ քաղաքական ու տնտեսական կապերը խզել, նրանց պատժելով Բոսնիայի խնդրի կարգավորման միջազգային ծրագիրը չընդունելու համար։ «Երբ Բելգրադի վարչակարգն իրոք պատրաստ է գործակցել համաշխարհային ընկերակցության հետ, նա պետք է բոլոր տա միջազգային ուժեր բաշխել սահմանների երկայնքով», հայտարարեց Միլայջիչը։

Միաժամանակ Բոսնիայում ՄԱԿ-ի ուժերի շտաբի պաշտոնական ներկայացուցիչ մայոր Ռոբ Աննինգը Սարաեւոյում հերքեց լրատվական «Ռեպուբլիկա» թերթի այն հաղորդումը, թե «կապույտ սաղավարտների» զորաբաժնի հրամանատար գեներալ Մայքլ Ռոուզը իր ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարից ստացել է 3 ամսում խաղաղարար կազմավորումները երկրից դուրս բերելու կարգադրություն։

Իր հերթին Սլովակիայի պաշտպանության նախարար Պավոլ Կանիսը կտրականապես հերքեց այն տեղեկությունները, թե սլովակյան զենք է մատակարարվում նախկին Հարավսլավիայի պետություններին։ «Վաշինգտոն թայմզ» թերթի այն տվյալները, թե Սլովակիան դրանով վաստակել է 170 մլն դոլար, նախարարը համարում է «նոպաստականեւ գրպարտություն»։

ԿԻՊՐՈՍ

Թուրքերն ու հույներն իրար չեն վստահում

ԹԵՀՐԱՆ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի օգոստոսի 4-ի հաղորդման համաձայն, Կիպրոսում էթնիկական տարբերություններ ունեցող թուրքերի ու հույների առկայությունը հող է ստեղծել հակամարտության համար, բայց մինչեւ մյուս երկրների, մասնավորապես Թուրքիայի եւ Հունաստանի միջամտությունը երկու համայնքները գտնում էին փոխըմբռնում եւ իրենց խնդիրների լուծման ուղիներ։ Բայց ներկայումս կղզու բաժանվածությունը եւ մասերից յուրաքանչյուրին օտար պետությունների աջակցությունը հանգեցրել են այն բանին, որ երկու համայնքները միմյանց չեն վստահում հաշտվելու համար, եւ կողմերից յուրաքանչյուրը ձգտում է քաղաքական իշխանության։ ՄԱԿ-ի թիվ 939 բանաձեւը պահանջում է Կիպրոսի տարածքային ամբողջականություն եւ դաշնության ստեղծում։ Դա Հունաստանի եւ Կիպրոսի հույն համայնքի յուրօրինակ քաղաքական հաղթանակն է, որը ՄԱԿ-ի աջակցությամբ ձգտում է եվրոպայում քաղաքական պայքարով մեկուսացնել Թուրքիային եւ նրան ստիպել կասկածել աջակցությանը Կիպրոսի թուրքաբնակ մասին։ Կիպրական հարցում Թուրքիային զիջումների դրդելու նպատակով Հունաստանը ձգտում է օգտվել եվրամիության իր անդամակցությունից, խոչընդոտել Թուրքիայի ու եվրամիության հարաբերությունների ընդլայնմանը եւ Թուրքիային ստիպել ներքաշվել եվրամիության պահանջներին։ Մի կողմից Հունաստանի, իսկ մյուս կողմից Մակեդոնիայի ու Ալբանիայի տարածքային ու էթնիկական տարաձայնությունները Թուրքիայի համար հնարավորություն են ստեղծել այդ երկրներն օգտագործել Բալկաններում Հունաստանին քաղաքական մեկուսացման մեջ գցելու եւ այդպիսով նրա վրա ճնշում գործադրելու համար։ Կիպրական հարցի առթիվ Թուրքիայի ու Հունաստանի տարաձայնությունները տարածվել են նաեւ նախկին Հարավսլավիայում, որտեղ Հունաստանը պաշտպանում է Սերբիային, իսկ Թուրքիան՝ Բոսնիային, եւ Հունաստանն ու Թուրքիան բոսնիական ճգնաժամի մեդալի երեսներն են։ Ներկայումս Թուրքիան եւ Հունաստանն ունենալով համառություն են հանդես* բերում իրենց դիրքորոշումներում։ Դա նշանակում է Կիպրոսի երկու համայնքների միջեւ անվստահության խորացմանը, այնինչ փոխադարձ վստահությունը Կիպրոսում հաշտության վերահաստատման առաջին պայմանն է։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Չարենցավան» շաբաթաթերթը լույս է ընծայվում Մոնթե Մելքոնյան երիտասարդական մշակութային կենտրոնի կողմից եւ տպագրվում է Հրազդանում՝ բարձր տպագրության եղանակով, որին արդեն հրաժեշտ են տվել մայրաքաղաքի բոլոր թերթերը: Չնայած թերթի ճակատագրով ազդարարում է նրա երիտասարդական, մշակութային ուղղվածությունը, բայց մշակութային կենտրոնի տնօրեն Աշոտ Նիկողոսյանը (Գինեի կուլտուրայի ինստիտուտի ըն-

վարտ Գագիկ Վարդանյանն է, որն այդ պահին շաբաթաթերթի 2-րդ համարի տպագրության առիթով մեկնել էր Հրազդան: Թերթն ունի 4 աշխատակից, որոնք ստանում են ամսական 650 դրամ աշխատավարձ (խմբագիրը՝ 950 դրամ) եւ առայժմ հրաժարվում են հոնորարից: Խմբագրատան միակ տեխնիկական միջոցը մեխանիկական գրամեքենան է, լրագրողներն առայժմ դիկտաֆոն չունեն, սակայն 2-ն ստանալու հույս կա: Թերթն իր էջերում տեղադրելու է նաեւ գովազդ, հայտա-

համար ոչ թե հացի փերամ է, այլ «կարագ, պանիր ու միս» է... «Չարենցավան» շաբաթաթերթն առայժմ լրատվական որեւէ գործակալության հետ կապի մեջ չէ, հոդվածներն հիմնականում գրում են թերթի աշխատակիցները: Կուսակցական-քաղաքական ուղղվածություն չունի: Թերթի գլխավոր ֆինանսավորողի մասին տեղեկություններն ինձ անհայտ մնացին, չնայած մշակութային կենտրոնի տնօրենը վկայակոչեց տեղի բնակարանատնտեսական վարչության օգնությունը: Ի դեպ, թերթն ունի

Էլի մի թերթ, այս անգամ՝ առաջինը

Քաղաքի ստեղծման օրից ի վեր (1948) ոչինչ այնքան չի զարմացրել չարենցավանցիներին, որքան տեղական թերթի հիմնադրումը: Թերթի առաջին համարը տպագրվեց հուլիսի վերջին, 1000 օրինակով, արագ սպառվեց ու ձեռքից ձեռք անցավ: Գյումուշհէկի շարքը կառուցված բանվորական Լուսավանավան, որը 60-ականներին անվանվեց Չարենցավան, մինչ այդ երբեք պարբերական մամուլ չի եղել: Լույս է տեսել քաղխորհրդի միայն մի քանի թերթոն:

ցանավարտ, ծագումով ջավախեցի) հայտնեց, որ թերթը լուսաբանելու ու ուղղորդելու է նաեւ ազգահայրենասիրական, սոցիալական խնդիրներ: «Չարենցավանը գործարանային քաղաք է: Բնակչությունը՝ բանվորական: Գործարաններն աշխատում են իրենց հզորության փոքր մասով, եւ պատկերացրեք, թե ինչպիսին է այդ դեպքում մոտ 40 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքի սոցիալական պատկերը: Քաղաքի բնակչությունն էլ միատարր չէ, դեռեւս չի եկել Չարենցավանում ծնվածների 3-րդ սերունդը. 60-ականներին այստեղ սկսեցին տեղափոխվել ադրբեջանաբնակ հայեր, հետո եկան պարսկահայերը, ջավախեցի հայերը...», ասաց նա՝ հույս հայտնելով, որ թերթն ունակ կլինի համախմբելու ոչ միայն քաղաքի բնակչությանը, այլեւ տեղի մտավորականությանը, որը հիմնականում ինժեներական կազմ ունի: Ուսուցիչների ու բժիշկների մի մասն ամեն օր աշխատանքի է գալիս Երեւանից: Սակայն «Չարենցավան» շաբաթաթերթի երիտասարդ խմբագրակազմն ստեղծվել է զուտ տեղական ուժերով: Խմբագիրը ԵՊՀ շրջանա-

ռուտություն, որն ի վերջո թերթի ֆինանսական «ճակն» չի դառնա, ոռղինեսեւ քաղաքում գործարար շր-

ջանակներ, որոնք այդպիսին, գոյություն չունեն: Ընդամենը մի քանի օր առաջ «Ազգ» թերթում տպագրվեց «Կյուրոսի շաբաթաթերթի» խմբագիրներից մեկի՝ Զորջ Տեր-Բարսեղի հարցազրույցը, որտեղ նա հայտնում էր, թե գովազդն իր թերթի

տպագրական բոլոր մոտ 5 ամսվա դրամը, ինչպես նաեւ բազմաթիվ նվերներ, ամեն ամիս լույս ընծայել թերթի «Մոնթե» հավելվածը, Չարենցավանի 37 զոհված ազատամարտիկների հիշատակին օրագիրը ու հուշարձան հրատարակել, քաղխորհրդի գործադիր վարչության հետ համատեղ ռադիոծրագիր ու կայան հիմնել...

Քաղաքը մի փոքր հյուսիսային ու խաղաղ քաղաք է, արդեն հայտնի է դառնում: Թերթի առաջին համարի հրապարակ գալուց անմիջապես հետո խմբագրատուն էին այցելել քաղաքի հոգեւոր առաջնորդ Տեր Տաթեւ քահանան, դպրոցականներ, անծանոթ մարդիկ: Մեկնելուց մի քանի վայրկյան առաջ խմբագիրը երկաթուղային կայարան հասցրեց շաբաթաթերթի երկրորդ համարը:

... Քաղաքն սկսեց քաղաք դառնալ թեկուզ այն կխամարհոլ զնացքով, որը կենտրոնական ուղին է դարձել, թեկուզ առաջին հույզերն անող այս երկար սպասված թերթով եւ այն եկեղեցով, որ շուտով կկառուցվի Չարենցավանում...

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
Չարենցավան-Երեւան

ԱԶԴԱԳԻՐ

Վանաձորի մշակույթի օրեր Գյումրիում

Վանաձորի քաղխորհրդի մշակույթի բաժնի վարիչ Լաերտ Մկրտչյանը Նոյյան տաղյան գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ օգոստոսի 5-ին Գյումրիում տեղի է ունենալու Վանաձորի մշակույթի օրերի հանդիսավոր բացման արարողությունը, բացվելու է Վանաձորի նկարիչների ցուցահանդեսը: Հաջորդ օրերին գյումրեցիների առջեւ ելույթներ կունենան Վանաձորի տիկնիկային կամերային երգչախումբը, նվագախումբը, մենակատարներ, իսկ Հովհաննես Աբելյանի անվան թատրոնը կներկայացնի «Արցախի դուստրը» ներկայացումը: Օգոստոսի 12-ին նախատեսվում է Վանաձորում անցկացնել Գյումրիի մշակույթի օրերին նվիրված միջոցառում: ՆՏ

Միջազգային գովազդ Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐԿ: Այստեղ ներկայացվեց միջազգային MBB խոշորագույն գովազդային գործակալությունը: Այն մասնաճյուղեր ունի ամբողջ աշխարհում, իսկ վերջերս Չինաստանում ու Ռուսաստանում բացված ծրագրերը շատ հեռանկարային են համարվում: Ընկերության փոխնախագահ Ջոն Նիմանը ներկաներին ծանոթացրեց աշխարհի տարբեր կողմերի գովազդային գործունեության առանձնահատկությունների, ինչպես նաեւ ֆիրմայի հիմնական ռազմավարության մասին: Մոսկովյան մասնաճյուղի գլխավոր տնօրեն Սերգեյ Կոդստեյը հայտնեց, որ առայժմ գովազդատուները հիմնականում օտարերկրյա ընկերություններն են: Ռուսական շուկայում MBB-ն առայժմ արժանի մրցակիցներ չի տեսնում, սակայն Սերգեյ Կոդստեյը նշեց «Բանկ իմպերիալի» բարձր գեղարվեստական գովազդային արշավը:

Կրթական ձեռնարկ արգենտինահայ գաղութում

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 5 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Արգենտինայի մայրաքաղաքի ափին գտնվող Մար դել Պլատա քաղաքում հայկական համայնքի տանը երկու ամսից ավելի է, ինչ ուրբաթ եւ շաբաթ օրերին անց են կացվում հայերենի դասավանդումներ: Այն, ինչ այլ հայ համայնքների համար սովորական երեւույթ է, Մար դել Պլատայի հայերի համար երկար տարիների երազանքների իրականացում է: Դա կատարվեց շնորհիվ «Ֆրոնտենս Արծրունի» վարժարանի, հայերենի երկամյա ուսուցչուհի Անահիտ Միրոյանի կամավոր գործակցությամբ: Շաբաթվա վերջին հայերենի դասավանդման այդ ձեռնարկին հաճույքով են մասնակցում ինչպես երեխաները, այնպես էլ տարեց հայերը:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

Իրար հաջորդող երկու համերգ

ԱՐԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հինգշաբթի օրը Երեւանի Կոմիտա-
սի անվան կամերային երաժշտու-
թյան տանը տեղի ունեցավ երիտա-
սարդ երաժիշտների «Սերենադ» կա-
մերային նվագախմբի արտասահմա-
նյան հյուրախաղերից առաջ վերջի
համերգը (գեղարվեստական ղեկա-
վար եւ դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյան
Ծրագրում ինչեցին. Բախի դաշնա
մուրի եւ նվագախմբի համար թիվ
ռե-մինոր կոնցերտը, որի մենակա
տարն էր մոսկովյան դաշնակահա
Իգոր Սաղումյանը, որն իր անկրկն
լի կատարմամբ արժեւորեց հայ հա
դիտասենին. Շուբերտ Մալեր, Օնեգ
եւ այլն:

Համերգի ավարտին նվագախմբ
դիրիժորը հայտնեց, որ խումբը կազ
վել է 1991 թ. մայիսին, եւ նրա նե
կայիս միջին տարիքը չի գերազա
ցում 20-ը: Օգոստոսի 8-ին նրա
մեկնելու են իրենց երրորդ արտա
սահմանյան հյուրախաղերին՝ 6 ե
րոպական երկրներում: «Մենք այ
հյուրախաղերից սպասում ենք նո
րանոր հրավերներ ու պայմանա
րեր», ասաց Էդուարդ Թոփչյան
Համերգասերը դեռ չէր հասցրե
կարգին շնորհավորել ու բարի ճա
նապարհ մաղթել երիտասարդ երա
ժիշտներին, երբ դահլիճը լցվեց նո
հանդիսատեսով. բեմը զբաղեցրե
ՆԳՆ միլիցիայի բարձրագույն դպ
րոցի աշխատակիցները: Այսպե
դպրոցի ընդունելության քննությու
ներում հաջողած երիտասարդ
ներին ու աղջիկներին շնորհավոր
լու արարողությանը: Բոլորին նվի
վեցին Վանո Սիրադեղյանի «Ս
չիմացավի» գրքույկի օրինակներ հ
ղինակի ինքնագրով: Միլիցիայ
բարձրագույն դպրոցի նոր տնօր
պրն. Մելքոնյանը հայտնեց, որ դա
սերը դպրոցում սկսվում են օգոս
սի 22-ից:

* Այնուհետեւ սկսվեց տոնական հ
մերգը: Սակայն դահլիճում տի
անկարգ մթնոլորտի ու աղմու
պատճառով այդպես էլ չկարող
ցավ ելույթ ունենալ երգեհոնահ
Վահագն Ստամբոլցյանը: Բայց ն
անց, ի վերջո, լռություն հաստ
տվեց, եւ համերգն ընթացավ իր բն
կան հունով: Ելույթ ունեցան Կ
րինե Մարգարյանը, Թամար Հար
թյունյանը, Իլյա Մինասյանը, Կ
րեն Միրզոյանը, Ժաննա Գեո
գյանը, «Նաիրի» արական երգչ
խումբը՝ Մկրտիչ Մկրտչյանի ղեկ
վարությամբ. հրաշամանուկ ա
մունող Արամիկը եւ Ասոս Ղազ
րյանն ու Արմեն Խոստիկյանը իրե
անզուսպ ու բարի հումորով:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Հույզերի չմարող փոթորիկ

Ջո Մաջիո եւ Մերիլին Մոնրո

Շաբաթը երեք անգամ լրանցելէ սյան մի ծաղկավաճառ վառ վարդեր է դնում Մերիլին Մոնրոյի շիրմաքարին: Նրա ծննդյան օրը եւ իրենց հարսանիքի տարեդարձին ամերիկյան բեյսբոլի կենդանի առասպել Ջո Մաջիոն (վերջերս նա նշեց իր 80-ամյակը) եւս նույնն է անում: Հիշելով նրան, որին իրենից խլեցին Հոլիվուդը, թաղեղերը, բարձր հասարակությունը, նա ժամերով մնում է Մերիլինի ծնունդավայր մարմարե դամբարանի մոտ:

Քառասուն տարի առաջ բեյսբոլի գերաստղը դարձավ հոլիվուդյան գերաստղի ամուսինը: Կինոդերասանուհուց բաժանվելու եւ կյանքից նրա հեռանալու ողբերգական օրվանից տարիներ են անցել: Վաղուց ավարտվել է Մաջիոյի մարզական կարիերան: Սակայն նա անցյալի պես մնում է միլիոնավոր ամերիկացիների պաշտամունքը: Նրանց ամուսնությունը տեւեց տասն ամիս: Ողջ Ամերիկան մոլի ժլատությամբ հետեւում էր իր կուռքերին: Ամենուրեք թափանցող նման լուսարձակից թաքնվելու տեղ չկար, եւ դա, բնականաբար, չէր ամրացնում ամուսնական կապերը: 1954 թվականի նոյեմբերին ամուսնությունը փլուզվեց: Սակայն բեյսբոլային Ամերիկայի կուռքը պահպանեց շիկահեր աստղի հանդեպ իր լավագույն հույզերը: Հաշտվելով Ջոն զբաղվեց հուղարկավորման կազմակերպմամբ եւ վճարեց բոլոր հաշիվները: Նա հոգ տարավ, որ Մերիլինի հուղարկավորությանը մասնակցեն միայն մերձավոր բարեկամնե-

րից, չմոռանալով ոչ մեկը, հատկապես Քեննեդիների ցեղի ներկայացուցիչները: Ջոյի նկատմամբ բարի

զգացմունքներ էր տածում նույնիսկ Հեմինգուեյը: «Ծերունին եւ ծովը» վիպակում կան նրան նվիրված այսպիսի տողեր. «Այ, եթե ինձ հետ ծով դուրս գալիս վերցնեի մեծ Ջո Մաջիոյին, ասաց ծերուկը, ասում են, նրա հայրը ձկնորս է եղել: Միգուցե ինքն էլ երբեմնի աղքատներից է, եւ չէր խորշի»:

Բայց բոլորը չէ, որ հավանել էին Մոնրոյի ընտրությունը: Մեյ Ուեսթը, որի արտիստական աստղն արդեն մարել էր, չզսպեց կծու հեգնանքը.

«Գցում եմ սերս եւ շնորհավորանքներս: Բայց, Մերիլին, ինչ կարիք կար ամուսնանալ միայն մի խաղացողի հետ, երբ քո ոտքերի առջեւ է ամբողջ թիմը»:

Միամիտ Ջո Մաջիոն, այնուամենայնիվ, հուսով էր, որ իրենից 14 տարով երիտասարդ կինը հանուն ընտանեկան երջանկության կհրաժարվի կինոյից: Իսկ Մերիլինն այդ մասին չէր էլ մտածում: Մեկ հավատարիմ սիրտն անձնապես բավարար չէր, պահանջվում էր ամբողջ աշխարհի հիացմունքը: Նա հասարակություն դուրս գալը նախընտրում էր ընտանեկան անդորրից, ինչը ցավ էր պատճառում այն մարդուն, որի երակներում հոսում էր սիցիլիական արյունը: Դեռ ամուսնության ժամանակ Մոնրոն վերադարձել էր Կորեայից, որտեղ նրա հետ հանդիպելու էր հավաքվել 100 հազարից ավելի ամերիկյան զինվոր: «Ջո, հրճվանքով պատմում էր Մերիլինը, դու երբեք չես տեսել հույզերի նման փոթորիկ»:

«Տեսել եմ, Մերիլին, տեսել եմ, ծիծաղում էր նա, որի թիմը 9 անգամ գավաթել էր աշխարհի գավաթը...»:

«Դեյլի տելեգրաֆ», Լոնդոն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այսօր, օգոստոսի 6-ին, ՀՀ բարձրագույն կրթության եւ գիտության պետական կոմիտեի ԱՏՁ-ում կատարվելու է [illegible] աճուրդային վաճառք կոլեկցիոն... Ցանկացողները կարող են մասնակցել:

ԵԳԻՊՏՈՍ

Արաբ գիտնականը հայերի մասին

ԴԱՎԻԹ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Այս տարվա հունիսի 14-ին Եգիպտոսի Մանսուրա քաղաքում «Հայերը Եգիպտոսի մեջ 19-րդ դարում» թեմայով մագիստրոսի իր թեզը պաշտպանեց եգիպտացի պատմաբան Մոհամմեդ Ռեֆաթ Ալիմամը: Թեզի պաշտպանության ընթացքում նա հանգամանորեն խոսեց իր ուսումնասիրած թեմայի կարեւորության եւ այդ հարցում եգիպտահայոց առաջնորդ Գերշ. Տ. Զավեն արքեպիսկոպոս Չինչինյանի, Հայ կաթողիկե համայնքի վիճակավոր Գերպ. Տ. Պետրոս եպիսկոպոս Թարմունիի, Հայր Մխիթար վարդապետ Պողոսյանի կողմից իրեն ցույց տված օժանդակության մասին:

Թեզի պաշտպանության քննիչ հանձնախմբի նախագահ, Դոկտ. Սահիլ Սուեյի ջրանցքի համալսարանի արդի պատմության դասախոս, մանկավարժության կաճառի տեսուչ, դոկտոր Մահմուդ Մոհամմեդ Սիբաային գրքի երկրորդ մաս ընդդիմախոսելով հետ, համոզված լինելով երիտասարդ վկտվալյանի կողմից կատարված գիտական աշխատանքի անաչառության մեջ, ասում է, որ այդպիսի բարձրակարգ ուսումնասիրության վերջին տասը

տարիների ընթացքում մի հանդիպ
եգիպտական համալսարաններու
Այն օժտված է յուրահատուկ կա
ղություններով, պատմաբանի խ
ըմբռնմամբ ու բծախնդրությամ
լավ գրելաոճով: Աշխատության հ
ղինակը ի հայտ է բերել այնպի
տվյալներ, որոնք թաղված են եր
փոշեպատ թղթածրարներում: Աշխ
տությունը նոր լույս է սփռում եգի
տական արդի պատմության եւ ա
գործում հայերի ունեցած մասնա
ցության ու դերի վրա:

Ընդդիմախոս, Մանսուրայի հ
մալսարանի արդի պատմության դ
սախոս, դոկտոր Թալաաթ Իսմա
Ռամադան կատարված գիտակ
աշխատանքին տրված գնահատակ
նում մասնավորապես կանգ առա
Նուբար փաշայի գործունեությ
ուսումնասիրման ուղղությամբ կ
տարված աշխատանքի վրա, նշել
որ այն ունի բարձր մակարդակ:

Մոհամմեդ Ռեֆաթ Ալիմա
«Հայերը Եգիպտոսի մեջ 19-րդ դ
րում» աշխատանքի գերազանց գն
հատականի արժանացավ եւ նրա
տրվեց մագիստրոսի գիտական աս
ճան: Նույնժամ մագիստրոսը վերջ
ասաց, որ ինքը շարունակելու է թ
մայի ուսումնասիրությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Սպորտ

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Հայկական հրաշք Ջակարտայի մրցահարթակում

Աշոտ Դանիելյանը աշխարհի չեմպիոն

«Ռեկորդների անձրեւը» գերծանր քաշային ծանրորդների մրցավեճում հիանալի ակորդ հանդիսացավ Ջակարտայում ավարտված աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում: Ինչպես եւ սպասվում էր, հայ դյուցազուն, 20-ամյա Աշոտ Դանիելյանն իսկական հրաշք գործեց մեկ երեկոյի ընթացքում սահմանելով աշխարհի երիտասարդների երեք ռեկորդ եւ դառնալով ամենաուժեղը հողագնդի ամենաերիտասարդ ծանրորդների մեջ: Ահա նրա ռեկորդային արդյունքները. պոկում 171 կգ, հրում 210 կգ, երկամարտ 380 կգ: Աշոտ Դանիելյանը հաղթանակների համար նվաճեց երեք ոսկե մեդալ՝ առանձին վարժություններում եւ երկամարտում: Մեծ հուզմունք ապրեցին ծանրամարտի սիրահարները Հայաստանում, եւ հատկապես, Աշոտի հայրը՝ Ռոման Դանիելյանը, որի ղեկավարությամբ մարզիկը [illegible] կատարելագործում վարպետությունը, ձգտելով հաջողության: «Աշոտը բնատուր ծանրորդ է,- թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ ասաց Ռոման Դանիելյանը,- երբ նա 13 տարեկան դարձավ, բերեցի ծանրամարտի դահլիճ: Հետաքրքիր է, որ Աշոտն աճում է ոչ թե օրերով, այլ ժամերով: 16 տարեկանում արդեն նա կշռում էր 123 կգ: Այնպես որ, հենց սկզբից գերծանր քաշային էր, եւ երբեք մի քաշային կարգից մյուսը չի տեղափոխվել, այլ հաստատվել է ամենահեղինակավոր քաշային կարգում, որտեղ հաղթանակը կրկնակի արժեքավոր է»: 1990 թ. Մոսկվայում տեղի ունեցած միջազգային պատանեկան մրցաշարում Աշոտը դարձավ երկրորդ մրցանակակիր: Հետո «արծաթ» նվաճեց Մինսկում անցկացված դպրոցականների համամիութենական սպարտակիադայում: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո մի քանի տարի հնարավորություն չեղավ մասնակցելու միջազգային մրցումներին: Եւ ահա անցյալ տարի Չեխիայի Սոկոլովո քաղաքում տեղի ունեցած աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում Աշոտը դարձավ բրոնզե մեդալակիր: «Հոկտեմբերի 3-9-ը Հռոմում կայանալու է Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունը, որտեղ Աշոտը, կարծում եմ, կբարելավի իր ռեկորդները: Նա կարող է տեղ զբաղեցնել նաեւ Ատլանտա-96-ի օլիմպիական պատվիրակությունում», ավելացրեց Ռոման Դանիելյանը: Աշոտը զինծառայող է, ներկայացնում է ԲԿՄԱ-ն (Երեւան):

Անցյալ տարվա աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոն, Արմավիրի շրջանի Բամբակաշատ գյուղի ներկայացուցիչ Արա Վարդանյանը (մինչեւ 99 կգ) այս անգամ բավարարվեց երրորդ տեղով: Երկամարտում նա ցույց տվեց 380 կգ արդյունք, իսկ հրում վարժությունում դարձավ արծաթե մեդալակիր (210 կգ):

ԽՃԱՆԿԱՐ

Աշխարհի եւս մեկ հայ չեմպիոն

Իտալիայի Միլան քաղաքում ավարտված գնդակային հրաձգության աշխարհի առաջնությունում Հայաստանի լուսավորության նախարարության հրաձգության մասնագիտացված մարզադպրոցի նախկին սան Արթուր Այվազյանը, հանդես գալով Ուկրաինայի հավաքականի կազմում, դարձավ աշխարհի չեմպիոն: 20-ամյա հայ հրաձիգը ներկայումս համարվում է Ուկրաինայի թիվ մեկ մարզիկը եւ, մասնագետների կարծիքով, մեծ հեռանկարներ ունի: Լ.Տ

Հին ողբերգության նոր ձեւը

Ինչպես հայտնի է, ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում Հունաստանի հավաքականը շատ անհաջող հանդես եկավ: Հավաքականի մարզիչ Ալգեդաս Պանացուլիսի համաձայն, իր դեմ կատարված բոլոր հայտարարությունները միայն քաղաքական բնույթ են կրում, քանի որ Պանացուլիսը անհաջող փորձ կատարեց Սալոնիկ քաղաքի քաղաքապետ դառնալու: Պանացուլիսին մեղադրում են, որ իր թիմը չկարողացավ թեկուզ մեկ գնդակ խփել: «Քաղաքական է», նորից պնդում է Ալգեդաս Պանացուլիսը եւ ավելացնում. «Մի մոռացեք, որ հույները հնարել են հին տրագեդիան, եւ այսօրվա կատարվածը այդ հին ողբերգության նոր ձեւն է»:

Աշխարհի ամենահարուստ մարդը

Բրունեյի իշխան Ջեֆրեյը շուրջ 1 միլիարդ դոլլար վճարեց, որպեսզի 3 փոքրիկ կղզիներ իրար միացնելով կառուցի ջրագնդակի մարզադաշտ: Բրունեյի իշխանը աշխարհի ամենահարուստ անձն է, որի կարողությունը կազմում է շուրջ 80 միլիարդ դոլլար:

ԵՎՐՈՊԱ-96

Դարպասապահ Պրուդհոմի աչքերը մատնում են իրեն

Ֆրանսահայերը պատրաստվում են մեկնել Բրյուսել

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՏՐՋԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Ուշադրություն, զգուշացնում եմ Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստներին, որոնք սեպտեմբերի 7-ին,

Միշել Պրուդհոմը

Բրյուսելում, «Եվրո-96-ի» իրենց առաջին հանդիպումն են անցկացնելու Բելգիայի հավաքականի հետ: Բելգիայի հավաքականի դարպասապահ Միշել Պրուդհոմը, որն ԱՄՆ-ում կայացած ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում ճանաչվել է լավագույն դարպասապահ եւ շահել Լեւ Յաշինի մրցանակը, ունի մի կարեւոր գաղտնիք՝ աչքերը: «Ժան Նիկոլայ անունով միջազգային մակարդակի նախկին մի խաղացող մի օր ինձ բացահայտեց աչքերիս գաղտնիքը: Նայելով աչքերիս, նա գուշակում էր՝ այդ օրը ես լավ կխաղամ, թե ոչ: Երբ պետք է լավ խաղամ, աչքերիս գույնը մգանում է, երբ վատ, նրանք խամրած են լինում», հայտարարում է Միշել Պրուդհոմը: Ուրեմն, Բելգիա-Հայաստան Եվրոպայի առաջնության առաջիկա հանդիպման արդյունքը պայմանավորված կլինի նաեւ Միշել Պրուդհոմի աչքերի գույնով: Բայց արդյունքի ամենամեծ բաժինն, այնուամենայնիվ, կախված կլինի հայ ֆուտբոլիստների ոտքերից եւ խելքից: Արդեն այժմվանից Մարսելի, Վալանսի, Լիոնի, Նիսի, Փարիզի եւ այլ քաղաքների բազմահազար հայ մարզասերներ պատրաստվում են մեծ արշավ կազմակերպել Բրյուսել, Հայաստանի հավաքականի առաջին պաշտոնական խաղը դիտելու եւ ոգեւորելու նրան: Ֆրանսահայ կազմակերպություններից հայ մշակութային միությունը (UCFAF) եւ ՀՄԸՄ-ը մտադիր են ավտոբուսներով ուղեւորություններ կազմակերպել Բրյուսել:

Կիպրոս-Մակեդոնիա հանդիպումը պայթյունավտանգ

Հույները Մակեդոնիայի դեմ

Ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության Արգենտինա-Հունաստան խաղից առաջ մի փոքրիկ ինքնաթիռ, մարզադաշտի վրա պտտվելով, իր պոչին կապել էր երկու մեծ պաստառներ, որոնց վրա գրված էր. «Կիպրոսից դուրս եկեք» (խոսքը թուրքերին էր վերաբերում), «Մակեդոնիան հունական հող է»: Հիշեցնենք, որ Հունաստանը տնտեսական եւ քաղաքական շրջափակման է ենթարկել Մակեդոնիայի նորանկախ հանրապետությանը՝ Սկոպյին մայրաքաղաքով: Մեղադրանքն այն է, որ այս երկիրը գործածում է Մակեդոնիա բառը, որը միայն հույների պատմությանն է պատկանում: Հույները բողոքում են այս բառի անիրավ գործածման համար: Աթենքը Մակեդոնիայի կառավարությանը մեղադրում է նաեւ Ֆիլիպոս 2-րդի աստղաձեւ զինանշանը գործածելու համար: Ֆիլիպոս 2-րդը՝ Մեծն Ալեքսանդրի հայրը, համարվում է Մակեդոնիայի հիմնադիրը: Նա պատկանում է Հունաստանի պատմությանը, ինչպես Մեծն Տիգրանը՝ հայերի պատմությանը: Աթենքը վախենում է, որ Մակեդոնիա անունը գործածելով, այս նոր հանրապետության ղեկավարները նոր հողեր կպահանջեն հույներից, ինչպես օրինակ, Հունաստանի Մակեդոնիայի մասը, որը տարածվում է մինչեւ Հունաստանի երկրորդ քաղաքը՝ Սալոնիկ: Ըստ հույների, Մակեդոնիայի նորաստեղծ հանրապետության սլավոն կամ ալբան բնակչությունը չի կարող մակեդոնացիներ համարվել: Վերջին ամիսներին բազմամիլիոնանոց ցույցեր տեղի ունեցան Աթենքում, Սալոնիկում եւ Հունաստանի այլ քաղաքներում, ի նշան բողոքի Մակեդոնիա անվան անտեղի գործածման դեմ: Ինչպես հայտնի է, ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլում Հայաստանի հավաքականը Մակեդոնիայի եւ Կիպրոսի հետ ընդգրկված է նույն խմբում: Ինչպե՞ս կընդունեն հույները Մակեդոնիայի պաշտոնական ճանաչումը ՈՒԵՖԱ-ի կողմից եւ հանդիպումները Հայաստանի կամ Կիպրոսի հավաքականների հետ: Անկասկած, Կիպրոս-Մակեդոնիա հանդիպումները պայթուցիկ բնույթ են կրելու:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՀՀ հավաքականի ֆրանսիական առաջին հավաքն արդյունավետ

Եվրոպայի առաջնությանը նախապատրաստվող Հայաստանի ֆուտբոլի հավաքականը Ֆրանսիայում մեկ շաբաթյա ուսումնամարզական հավաք եւ մեկ ստուգողական խաղ անցկացնելուց հետո վերադարձավ հայրենիք: Հանրապետության գլխավոր թիմում ընդգրկված «Արարատի» 6 ֆուտբոլիստներ Մարսելից մեկնեցին Մոսկվա, մասնակցելու օգոստոսի 9-ին Բուլղարիայի մայրաքաղաքում կայանալիք ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության նախնական փուլի ՑՍԿԱ-«Արարատ» հանդիպմանը: «Ազգը» գրել է, որ Հայաստանի հավաքականը Ֆրանսիայում մրցել է Տուլոն քաղաքի համանուն թիմի հետ, որը ներկայացնում է 3-րդ դիվիզիոնը: Հիշեցնենք, որ այդ հանդիպումը ավարտվել է ոչ-ոքի՝ 1-1: Ինչպես նշեց պատվիրակության ղեկավար, ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Սլավա Սարգսյանը, խաղն անցել է հիմնականում հավասար պայքարում: Գնդակները խփվել են 2-րդ կեսում: Սկզբում հաջողության են հասել դաշտի տերերը, հետո Արսեն Ավետիսյանը վերականգնել է հավասարակշռությունը: Հայաստանի հավաքականը հանդես է եկել հետեւյալ կազմով.

1. Արմեն Պետրոսյան, 2. Հարություն Վարդանյան, 3. Տիգրան Գոնջյան (Հակոբ Տեր-Պետրոսյան, 46), 4. Աշոտ Խաչատրյան, 5. Սարգիս Հովսեփյան, 6. Արամայիս Տոնոյան, 7. Պողոս Գալստյան (Արթուր Պետրոսյան, 46), 8. Ռազմիկ Գրիգորյան, 9. Համլետ Մխիթարյան («Արարատ»), 10. Արմեն Շահգելդյան (Արմեն Գյուլբուդաղյանց, 85), 11. Արսեն Ավետիսյան:

Երիտասարդական հավաքականը հույսեր է ներշնչում

Մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի առաջնությանը նախապատրաստվող Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը, նույնպես մեկ շաբաթյա ուսումնամարզական հավաք անցկացրեց Հանրապետությունից դուրս: Անգլիայում անցկացված այդ հավաքը, ինչպես նշեց թիմի ծախսարար Ռուբեն Ղազարյանը, շատ օգտակար եղավ: Երիտասարդական հավաքականը, որի ավագ մարզիչն է Հովհաննես Զանազանյանը, վերջինիս օգնականը՝ Նազար Պետրոսյանը, մեկ շաբաթվա ընթացքում հասցրեց անցկացնել 3 ստուգողական խաղ: Առաջին մրցակիցը Ռուսաստանի բարձրագույն խմբում հանդես եկող Սոչիի «Ժեմչուժինա» թիմն էր, որը առաջնությունում գրավում է 7-րդ տեղը: Սոչիում, համառ եւ անզիջում պայքարում անցած հանդիպման հիմնական մասում, Հայաստանի երիտասարդ ֆուտբոլիստները ունեին տարածքային առավելություն, սակայն, խաղի վերջնամասում զգացնել տվեց դաշտի տերերի ֆիզիկական լավ պատրաստվածությունը, որոնք էլ հաղթեցին 2-0 հաշվով: 2-րդ հանդիպումը տեղի ունեցավ Անգլիայում: Հայաստանի երիտասարդական հավաքականն, այս անգամ արդեն բացահայտ առավելություն ուներ Տորքուեյ քաղաքի «Իրշիտ» թիմի նկատմամբ, որը հանդես է գալիս Ռուսաստանի 2-րդ խմբի առաջնությունում: Մեր թիմը հաղթեց 4-0 հաշվով: 2 գնդակ խփեց Տիգրան Հովհաննիսյանը, 1-ական՝ Տիգրան Առաքելյանն ու Տիգրան Պետրոսյանը: Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը, իր տեխնիկական պատրաստվածությամբ, լավ տպավորություն թողեց մարզասերների վրա: 3-րդ հանդիպումը նույնպես տեղի ունեցավ Անգլիայում, տեղի «Տորթեդո» թիմի հետ (Ռուսաստանի 3-րդ խումբ): Արձանագրվեց ոչ-ոքի՝ 3-3: Ընդ որում, դաշտի տերերը հաշիվը հավասարեցրին 90-րդ րոպեին, անհիմն կերպով նշանակված 11 մետրանոց հարվածով: Հայաստանի հավաքականից գնդակները խփեցին Տիգրան Առաքելյանը, Տիգրան Հովհաննիսյանը եւ Վարդան Մինասյանը (11 մ): Ինչպես նշեց պատվիրակության ղեկավար Սլավա Ղազարյանը, տպավորությունն այնպիսին էր, որ կարծես Հայաստանի երիտասարդական հավաքականում ընդգրկված ֆուտբոլիստները վաղուց խաղում են համատեղ: Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը Սեւ ծովի ափ ուսումնամարզական հավաքի էր մեկնել հետեւյալ կազմով:

Ռոման Բերեզովսկի («Ձենիթ»), Արթուր Մկրտչյան («Նաիրի»), Տիգրան Հովհաննիսյան («Ցեմենտ»), Ալբերտ Աֆյան, Անդրանիկ Զանազանյան, Արմեն Հովհաննիսյան, Էրիկ Հայրապետյան, Տիգրան Առաքելյան (բոլորն էլ «Կոտայքից»), Հայկ Բաբայան, Արսեն Ղալաճյան, Կարեն Բարսեղյան (բոլորն էլ ՀՄՍ ՖԻՄԱ-ից), Ռոբերտ Ծատուրյան (ԲԿՄԱ), Արտակ Ադամյան, Արտյոմ Բեռնեցյան, Նիկոլայ Եփրեմովյան (բոլորն էլ «Շիրակից»), Սմբատ Գաբրիելյան («Երազանք») եւ Վարդան Մինասյան (ՀՄԸՄ):

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Քրիստինա Պեննան Սեննայից հետո Գուլիտի հետ

Քրիստինա Պեննա անունով իտալացի մի գեղեցկուհի, անցյալում թերթերի եւ հեռուստաընկերությունների ուշադրությունն իր վրա էր բեւեռել Այրտոն Սեննայի ընկերուհին լինելով: Բայց արդեն մի քանի տարի է, ինչ Պեննան ապրում է մի ուրիշ աստղի՝ հոլանդացի ֆուտբոլիստ Ռուդ Գուլիտի հետ: Վերջերս նրանք ամուսնացան: Դա Գուլիտի երկրորդ ամուսնությունն է: Նա իր նախկին կնոջից՝ հոլանդացի Եւոնայից երկու աղջիկ ունի. «Հույս ունեմ, որ այս ամուսնությունս վերջինը կլինի», հայտարարեց Գուլիտը: Գուլիտը եւ Քրիստինան մինչեւ պաշտոնական ամուսնությունը միասին ապրում էին Իտալիայում եւ արդեն երկու զավակներ ունեն: Երբ Գուլիտին հարցրին, արդյոք ուրա՞խ է, նա պատասխանեց. «Շատ ուրախ եմ, ուրախ եմ ոչ միայն ամուսնության համար, այլեւ այն բանի, որ իմ թիմի՝ «Միլանի» նախագահը՝ Սիլվիո Բեռլուսկոնին Իտալիայի վարչապետ դարձավ, իսկ իմ հերոսը՝ Նելսոն Մանդելան, որին երկրպագում եմ, ընտրվեց Հարավաֆրիկյան Հանրապետության նախագահ»:

Բաժինը վարում է
ՍԱՄՎԵԼ ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE

ORIGINAL DESIGN

«Ազգ» օրաթերթ A STYLE համակարգչային հրատարակչական ծառայությունը հայտնում է, որ թերթի էջերում տպագրվող այն գովազդների ձեւավորման որակի համար, որոնք չունեն A STYLE մակագրությունը, ծառայությունը պատասխանատվություն չի կրում:

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Զանգահարեք 562863, 581841

«ԱՆՆԱ-1» ՍՊԸ

«ԱՆՆԱ-1»

ը ն կ ե ր ու թ յ ու ն ը

«ԼՈՒՍԻՆԵ-93» եւ «ՊԼԱՆԵՏԱ» ընկերությունների հետ համատեղ հրավիրում են Ձեզ 7 օրյա հաճելի ճամփորդության

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ (Երեւան-Աթենք)
ՍԻՐԻԱ (Երեւան-Հալեպ)
ԱՄՆ (Երեւան-Լոս Անջելես)
Ա. ԷՄԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Երեւան-Դուբայ)
ուղիղ չվերթով:

Կազմակերպում է նաեւ ճամփորդություններ ԱՎՍՏՐԻԱ (Վիեննա), ԻՏԱԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԻԱ, ԹՈՒՐՔԻԱ (Ստամբուլ), թռիչքը Մոսկվայից:

«ԱՆՆԱ-1» ՍՊԸ Երեւան, «Սեւան» հյուրանոց, հեռ. 581198
Էջմիածին, Մշակույթի տուն, հեռ. 45767
«ԼՈՒՍԻՆԵ-93» ՍՊԸ Երեւան, «Սեբաստիա» հյուրանոց, հեռ. 393418
«ՊԼԱՆԵՏԱ» ՍՊԸ Երեւան, Կիեւյան փ. 5, հեռ. 273907

A STYLE

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵՔ ՊՐՈՖԵՍԻՈՆԱԼՆԵՐԻ ՀԵՏ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՀԵՏԵՒՅԱԼ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՏՆԵՐԸ

ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ (նոմինալ արժեք)	ԴԻՎԻԴԵՆԴՆԵՐ	ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ
50 ԴՈԼԱՐ	6%	ԱՄՍԵԿԱՆ
50 ԴՈԼԱՐ	20%	ԵՌԱՄՍՅԱԿԱՅԻՆ
100 ԴՈԼԱՐ	50%	ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ
500 ԴՐԱՄ	1000%	ՏԱՐԵԿԱՆ

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ (ԼԻՑԵՆԶԻԱ) N3 0003
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԱԶԴԱԳԻՐ PS 0005

1994 թ. նոյեմբերի 4-ից
ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերությունը
երաշխավորում է
բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
բացարձակ լիկվիդայնությունը

Դա նշանակում է,
որ ընկերության բաժնետոմսերի
առք եւ վաճառքի ցանկացած կետում
դուք կարող եք
դրանք իրացնել նոմինալ արժեքից
բարձր գնով

Լայնածավալ սեփականաշնորհման սկզբից
ARMENTRUST ընկերության
բաժնետերերը
արտոնություններ կունենան
իրենց վաուչերների տնօրինման հարցում:

Մեկ անձի կողմից գնվող
բաժնետոմսերի քանակը
անսահմանափակ է

ԵՐԵՒԱՆ, ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27 (Սայաթ-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
Հեռ. 58 6718, 58 6719

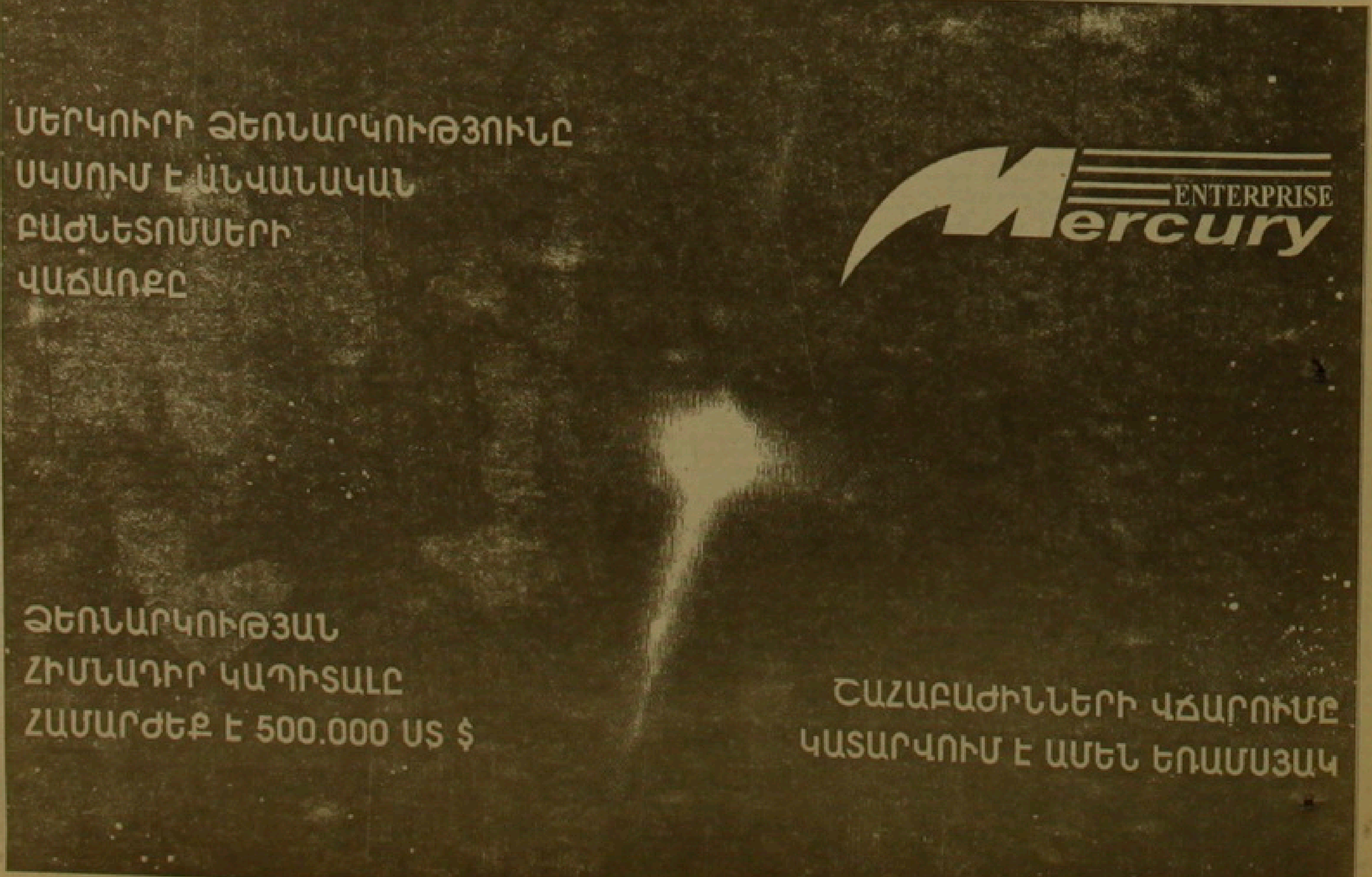

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Դասուտ 1816. Տպաքանակը 5000. Ստորագրված է տպագրության 5. 08. 1994. Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@